LATVIJA
Latvian Newspaper
Published twice weekly. Authorized by EUCOM HQ. Civil Affairs Division 14-th July 1947. AG 383. 7 GEC-AGO. Editor: Kārlis Rabācs. Printer: „Schwäbisches Volksblatt" Günzburg/Donau Bürgermeister — Landmannplatz 7. Population to be served: 20.000.

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 15 (120)
Otrdien, 1948. g. 24. febr.
Iznāk otrdienās un piektdienās. Izdevējs: BALK uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa. Atbildīgais redaktors: K. Rabācs, vietn. A. Liepa, redaktori: Z. Bārda, M. Čulītis, H. Mindenbergs, A. Šmits. Adrese: Günzburg/Donau, „Latvija". — Tālruņi: apg. 84, red. 50, spiest. 92.

Komūnisti Prāgā jau aicina dibināt „aktīvistu padomes"

Ieradies arī Padomju Savienības ārlietu ministra vietnieks

Atkāpušies 12 ministri

Gaidītā politiskā krize Čechoslovakijā iegājusi izšķirējā posmā. Jau agrāk sākušos aso nesaskaņu dēļ ar komūnistiem no nacionālās frontes koalīcijas valdības līdz sestdienai izstājās 12 ministri — tautas sociālistu, katoļu tautas partijas un slovaku demokratu partijas biedri. Ja neizdotos atjaunot nacionālās frontes valdību, no valdības draud aiziet arī sociāldemokratu ministri. Līdz pirmdienas rītam valsts prezidents Benešs ministru demisiju vēl nebija pieņēmis un sāka apspriedes ar visām četrām partijām. Komūnisti masu sapulcēs prasa „tautas izšķirēju spriedumu krizes izbeigšanai", aicina strādniekus darba vietās būt modriem un dibināt „aktīvistu padomes". Ārzemēs lielu nozīmi piešķir Padomju Savienības ārlietu ministra vietnieka Zorina negaidītajam apciemojumam Prāgā, kaut gan oficiāli tas motīvēts ar labības piegādes kontrolēm. Londonā stāvokli Čechoslovakijā, par kuru īstas skaidrības vēl nav, pielīdzina krizei 1938. g. Minchenes apspriežu laikā.

Vispirms piektdien demisionēja tautas sociālistu partijas ministri. Pēc tam atlūgumos iesniedza katoļu tautas partijas pārstāvji, atkāpšanos motīvējot ar to, ka komūnistiskie valdības locekļi nav ievērojuši valdības rīkojumus. Katoļiem sekoja slovaku demokratu ministri. No 26 personu lielā kabineta atkāpušies 12 ministri. Komūnistu partijas izpildkomiteja tūlīt nolēma mobilizēt visus spēkus komūnista Gotvalda valdības atbalstīšanai, kas esot apņēmusies līdz pēdējam aizstāvēt tautas demokratijas lietu. Stāvoklis komūnistu deklarācijā atzīts par nopietnu un iedzīvotāji aicināti apvienoties jaunā nacionālā frontē.

Ārlietu ministrs Masariks piektdien, kad bija atkāpušies vēl tikai astoņi ministri, transatlantiskā telefona sarunā kādam amerikāņu preses pārstāvim izteicās, ka valdības locekļu demisijas sekas varot būt parlamenta atlaišana un jaunu vēlēšanu izsludināšana.

Krizi Čechoslovakijā salīdzina ar 1938. g. krizi Minchenes apspriežu laikā

Sociāldemokratu partijas vadība izteikusies, ka vajadzētu saglabāt pašreizējo piecu partiju koaliciju vēl līdz nākošajām vēlēšanām. Ministru prezidents Gotvalds gatavojoties iesniegt prezidentam jaunas valdības projektu, komplektējot valdību no komūnistiem sociāldemokratiem, arodbiedrību, zemnieku organizāciju, pretestības kustības, kara dalībnieku un progresīvās inteliģences pārstāvjiem. Pēc Šveices radio ziņām, Benešs pret šādu projektu izturoties noraidoši un vēloties palikt pie tagadējās nacionālās frontes koalicijas un novilcināt krizi līdz vēlēšanām aprīlī. Benešs arī uzsvēris nepieciešamību pašreiz cieši sadarboties ar Padomju Savienību. Jautājumā par varbūtējām masu demonstrācijām un nekārtībām Benešs norādījis, ka policiju norīkot pret strādniekiem laikam gan neizdošoties.

Katoļu tautas partija paskaidrojusi, ka ministru demisionēšana nenozīmējot viņu partiju izstāšanos no nacionālās frontes un Gotvaldam neesot tiesību šīs trīs partijas uzskatīt par opozicijas partijām. Pēc citām ziņām, Gotvalds vēstulē Benešam ieteicis saglabāt līdzšinējo valdību, aizstājot aizgājušos ministrus ar citiem.

Sestdien Prāgas tirgus laukumā notika masu sapulce, kurā runāja Gotvalds. Viņš apsūdzēja trīs labā virziena partijas, kas izstājušās no valdības, bloka dibināšanā pret satversmi. Tās esot apvienojušās, lai kavētu iekšlietu ministriju izmeklēt atklāto sazvērstības lietu. Ziņas par sazvērestības atklāšanu kopīgi publicēja komūnistiskais iekšlietu ministrs Noseks un bezpartejiskais aizsardzības ministrs Svoboda. Sazvērestība esot plānojusi bruņotu puču. To esot organizējuši 1945. g. no amata atlaistā ģenerāļa Prchalas piekritēji, bet sazvērestības vadītājs Raihls esot sakaros ar agrākā poļu virspavēlnieka Italijā ģenerāļa Andersa piekritējiem. Raihls esot uzņēmis sakarus ar ukrainiem Čechoslovakijā un vācis militāru informāciju kādai ārvalstij. Masu sapulcē pieņemta rezolūcija, kurā teikts, ka šai brīdī, kad Čechoslovakijā plosoties apvienota iekšējā un ārējā reakcija, kas gribot iznīcināt čechu un slovaku vienību, esot nepieciešama visciešākā saslēgšanās vienotā tautas frontē. Pēc sapulces Gotvalds aicināja strādniekus atgriezties darba vietās, bet palikt gatavības stāvoklī. Benešs rezolūcijas nodevējiem paskaidrojis, ka Čechoslovakija katrā ziņā paturēšot parlamentāru iekārtu un koalicijas valdību. Viņš arī nepiekritīšot nevienai jaunai valdībai bez komūnistiem, jo tiem kā lielākai partijai pienākoties ministru prezidenta postenis.

Kāds komūnistu deputāts, kas pārstāv arī arodbiedrības, pieprasījis nekavējoties nacionālizēt visus uzņēmumus, kas nodarbina vairāk nekā 50 strādnieku, draudēdams pretējā gadījumā jau otrdien izraisīt ģenerālstreiku.

Svētdien Gotvalds runāja darba vietu komiteju pārstāvju sanāksmē, kurā aicināja strādniekus pieņemt „taisnīgu spriedumu krizes izbeigšanai" un dibināt darba vietās „aktīvistu padomes". Aizgājušie ministri esot kalpojuši reakcionāram ārzemju kapitālam, kas gribot izjaukt Čechoslovakijas draudzību ar Padomju Savienību. Tādēļ valdībā esot jānāk citiem vīriem. Masu sapulces notikušas arī citās pilsētās. Provincē esot dzirdēti aicinājumi dibināt t. s. „tautas padomes". Pēc darba vietu komiteju sanāksmes arodbiedrību savienības vadītājs paziņojis, ka aicināšot strādniekus uz ģenerālstreiku, lai tā ātrāk panāktu krizes atrisināšanu un tautas prasību ievērošanu.

Prāgā svētdien nodibināta jauna Padomju Savienības—Čechoslovakijas draudzības apvienība, likvidējot visas līdzšinējās šāda rakstura organizācijas. Sanāksmē klāt bijis arī padomju ārlietu ministra vietnieks Zorins, kas oficiāli ieradies Prāgā saimniecisku lietu kārtošanai. Ārzemēs viņa pēkšņai vizītei Prāgā pašreizējā situācijā tomēr piešķir daudz lielāku nozīmi. Jaunās organizācijas dibināšanu telegrammā apsveicis arī valsts prezidents Benešs, vēlreiz uzsverot nepieciešamību uzturēt ciešas saites ar PSRS.

BBC komentātors svētdien stāvokli Čechoslovakijā pielīdzināja notikumiem pirms 10 gadiem. Tagadējā notikumu attīstība sākusies jau no brīža, kad Padomju Savienība aizliegusi Čechoslovakijai piedalīties Maršala plāna konferencē Parīzē. Pēc tam komūnisti mēģinājuši iebaidīt sociāldemokratus, bet tie tomēr komūnistiem draudzīgo partijas vadītāju Firlingeru apmainījuši pret tagadējo Laušmani. Arī Slovakijā nesekmējies mēģinājums izjaukt Slovakijas komisāriskās padomes darbību. Pašreiz esot sācies komūnistu mēģinājums vēl pirms vēlēšanām panākt notikumu novirzīšanu viņiem vēlamā virzienā. Nekomūnistiskie spēki Čechoslovakijā tomēr vēl esot diezgan stipri, un arī Benešs tomēr stāvot par demokratiju.

„Sunday Times" domā, ka komūnistiem liekoties pienācis laiks rīcībai, lai nākošās vēlēšanās Čechoslovakijā būtu vairs tikai viens kandidātu saraksts. Savam rakstam avīze liek virsrakstu: „Komūnisti plāno sagrābt varu Čechoslovakijā". „News Chronicle" raksta, ka čechu demokratija un brīvība esot apdraudēta. Esot gaidāma Ungārijas un Balkānu valstu notikumu atkārtošanās. Arī amerikāņu privātos komentāros izteiktas bažas, ka tagad apdraudēta Čechoslovakijas līdzšinējā, kaut daļējā neatkarība no Maskavas.

„Pravda" svētdien uzsvēra, ka visa čechu un slovaku tauta vienprātīgi stāvot aiz Gotvalda un esot gatavojusies savu tiesību aizsargāšanai. Maskavas radio citēja Prāgas demonstrāciju saukļus, starp tiem saukli: „Visu varu Gotvaldam!" TASS kādā ziņojumā norāda, ka krizei Prāgā esot tiešs sakars ar ASV vēstnieka Steinharda atgriešanos, tas bijis signāls opozicijai Čechoslovakijā radīt krizi.

Pirmdienas priekšpusdienā 12 atkāpušies ministri apspriedās ar Benešu. Atsevišķi apspriedās arī sociāldemokrati, bet par lēmumiem nekas nav ziņots. BBC, NZ.

SPRĀDZIENS JERUZALEMĒ APROK 75 ŽIDUS

Vidējie austrumi mutuļo politiskās jukās. Jeruzalemē noticis sprādziens, kas sagrāvis namus 100 m radijā. Tripolē angļi ar šāvieniem un asaru gāzēm apkaro demonstrantus, no Jemenes ziņo valdnieka un viņa ministru prezidenta noslepkavošanu, bet Irakā noticis mēģinājums bojāt svarīgos naftas vadus.

Jeruzalemē svētdien noticis sprādziens, kāds šai tik daudz spridzinātajā pilsētā līdz šim nebija gadījies. Agrā rītā uzspridzināts židu preču nams, bet līdz ar to sagrauti arī daudzi citi nami 100 m radijā. Līdz svētdienas vakaram no namiem bija izvākti 75 līķi. Pēc šī sprādziena visā pilsētā no jauna uzliesmojušās sadursmes, kurās nogalināti arī angļi. Pēc neoficiāliem ziņām, spridzinātāji esot bijuši arabu policisti, kas brīdī pirms sprādziena braukuši cauri Jeruzalemes vecpilsētai ar tanku un trim bruņotiem auto. Oficiālās arabu iestādes to noliedz. Židu „Irgun Zwai Leumi" slepenais raidītājs paziņojis, ka pie sprādziena esot vainīgi angļi. Organizācija esot apņēmusies nogalināt visus angļu karavīrus, kas atrodas Palestīnā.

Ceturtdien UN Drošības padome sāks spriest par starptautiskās policijas dibināšanu Palestīnai. Līdz šim vēl vispār nav skaidrības, kas notiks pēc angļu karaspēka izvākšanās 15. maijā. ASV un Anglija savu karaspēku negrib dot, Francija Palestīnas jautājumā ir ļoti atturīga.

Bijušās itāļu kolonijas Lībijas galvaspilsētā Tripolē notikušas tik draudīgas arabu demonstrācijas pret angļu militāro pārvaldi, ka demonstrantu izklīdināšanai vispirms lietotas asaru gāzes, un tad angļi šāvuši. Visā Tripolitanijā izsludināts izņēmuma stāvoklis un iedzīvotājiem pēc 6 vakarā aizliegts atstāt namus. Demonstrācijas sākušās pēc tam, kad angļi apcietinājuši arabu militāras partijas Khutla vadītāju un 52 viņa piekritējus, kas prasa Lībijas neatkarību un apvienošanos ar arabu līgas valstīm. Oficiālais iemesls neatļauta demonstrācijas rīkošana.

Neskaidras ir ziņas par notikumiem arabu valstī Jemenē. Pēc tam, kad vairākkārt bija atsaukta ziņa, ka miris Jemenes valdnieks imans Hamids el-Dins, Kairā pagājušās nedēļas beigās saņemts oficiāls paziņojums, ka miris ne vien imans, bet arī trīs viņa dēli un ministru prezidents. Viens no imana 11 dēliem, kas bijis opozicijā pret tēva valdību, esot ievēlēts par „konstitucionālas valdības galvu" un iecēlis sev padomi. Pēc citām ziņām, 83 gadu vecais imans esot noslepkavots. AP saņēmusi ziņas, ka tronmantinieks ar 180 karavīriem devies uz Jemenes galvaspilsētu, bet ceļā viņu aizturējuši jaunā režīma piekritēji. Arabu līga gribot iecelt speciālu komisiju, kas dotos uz Jemeni pārbaudīt apstākļus uz vietas.

Irakā atklāts mēģinājums saplosīt naftas un elektriskos vadus, kas pieder angļu pārvaldei Šiabahal lidlaukam. Irakas valdība piedraudējusi sabotieriem ar visbargākiem sodiem. Stāvoklis Irakā tomēr joprojām neskaidrs. Bagdades prese runājot par „spēkošanos starp tautas spēkiem un veco politisku kliķi, kas atbalstot angļu intereses un feodālo sistēmu."

NYHT, DM

Drausmīgākā dzelzceļa katastrofa šai gadsimtā

• Svētdien Šveicē notikusi viena no briesmīgākām dzelzceļa katastrofām šai gadu simtenī. Apledojušo sliežu dēļ kāda tūristu vilciena vadītājam vairs nebija iespējams vilcienu nobremzēt, un tas pa ceļu, kas gājis no kalna lejup, sācis drāzties arvien ātrāk garām visām stacijām, sasniedzot vairāk nekā 70 km ātrumu stundā. Staciju priekšnieki, nelaimi redzēdami, arvien ziņojuši nākošai stacijai, lai neapturamo vilcienu novirza uz brīviem sliežu ceļiem, kamēr vienā stacijā tas vairs nebija iespējams un šīs stacijas dežurants ātrumā izšķīries novirzīt vilcienu uz strupceļa, cerēdams, ka lokomotive atdursies pret strupceļa barjēru. Vilciens tomēr samalis barjēru un ar visu sparu iedrāzies trīsstāvu preču namā sliežu galā, to pilnīgi sagraudams un pats aprakdamies nama drupās. Pirmie četri vagoni pilnīgi sadzīti viens otrā. Par laimi pasažieri jau laikus aptvēruši katastrofu un pārgājuši uz pēdējiem vagoniem. Tomēr nelaimē nogalināti 20 cilvēki un 60 ievainoti. Vilcienā bijis pavisam 450 tūristu.

Grieķija gatavo lielofensīvu pret komūnistiem,

Ungārijā ofensīva pret pēdējo opozicijas partiju

Grieķijas valdība steidzīgi veic pēdējos priekšdarbus amerikāņu pieprasītās lielofensivas sākšanai pret Markosa partizāniem. Visi plāni jau esot izstrādāti un parlaments labprātīgi piekritis aiziet atvaļinājumā, lai valdība varētu visu vērību veltīt militārām operācijām. Pirms aiziešanas parlaments izteicis Sofulisa valdībai uzticību.

Ofensīvā, pēc AP ziņām, piedalīšoties 130.000 vīru kaujas vienības, kamēr 30.000 policistu un 50.000 nacionālās gvardes locekļu uzturēs kārtību aizmugurē un aizsargās atsevišķus ciemus. 100 amerikāņu virsnieki būšot „novērotāji". Markosa rīcībā esot ne vairāk kā 20.000 vīru, kas, droši vien, neielaidīšoties atklātā kaujā, ja tos neielenkšot.

„New York Herald Tribune" ziņo, ka pēc diplomātu informācijas no Budapeštas ungāru komūnisti uzsākuši politisku ofensīvu, lai iznīcinātu pēdējo ungāru opozicijas partiju — tāpat kā Rumānijā, Bulgārijā un Dienvidslavijā. Pēdējā opozicija esot tautas demokratu partija, kas pēdējās vēlēšanās ieguvusi 16 proc. no balsīm. „Pravda", pēc Reutera informācijas, raksta, ka ar Padomju Savienības — Ungārijas pakta parakstīšanu Padomju Savienībai tagad esot draudzības un savstarpējas palīdzības pakti ar visām valstīm gar tās rietumu robežu no Melnās jūras līdz Baltijas jūrai. Kāda rumāņu valdības delegācija izbraukusi uz Varšavu, lai parakstītu Rumānijas un Polijas draudzības līgumu.

NYHT, DM.

Izmantoti DP tekstilstrādnieku kontingenti Vācijā

Tā kā darbam angļu tekstilrūpniecībā piemēroto sieviešu skaits amerikāņu joslas DP nometnēs tagad esot izlietots, tad Anglijas darba ministrija ieteikusi darba devējiem un arodbiedrībām nodarbināt angļu fabrikās neprecētas vācu tekstilstrādnieces, ziņo angļu nedēlas laikraksts „Manchester Guardian Weekly". Angļu „padomdevēja rūpniecības komisija" principā esot tam piekritusi, ja vien nodrošinātos pret politiski nevēlamu personu iekļūšanu Anglijā. Līgumus ar vācietēm sākumā slēgtu uz īsu laiku.

AP ziņo no Varšavas, ka Polija plānojot 10. martā sākt poļu masu repatriācijas akciju no Vācijas angļu joslas. Pirmie 12.000 poļu repatriantu došoties ceļā no Hamburgas un Hanoveras.

NYHT, BBC

Kā saglabāt līdzekļus naudas reformas gadījumā

BALTIEŠU CENTRĀLĀS KOMITEJAS SASKAŅO DARBĪBU

Eslingenā 20. februārī notika igauņu, lietuviešu un latviešu centrālo komiteju priekšsēžu apspriede. No lietuviešiem piedalījās prof. Giliuss, igauņiem prof. Eins un Ivasks un latviešiem LCK priekšsēdis prof. J. Vītols, Virtembergas-Bādenes apgabala komitejas priekšsēdis V. Skaistlauks un LCK administrātīvi juridiskās nozares vadītājs E. Rūvalds. Vienprātībā un saskaņā Baltijas tautu CK priekšsēži apsprieda svarīgākos trimdas dzīves jautājumus.

IRO izdotie papildinājumi par DP reģistrāciju dod atrisinājumu baltiešu karavīru jautājumā. CK priekšsēži vienojās saskaņot savu rīcību un visiem iespējamiem līdzekļiem palīdzēt bij. karavīriem atgūt DP statusu. Tuvāka informācija par to saņemama attiecīgā apgabala komitejā. Sanāksmē nolēma ieteikt visiem izskrīnētajiem noteikti iet uz vēlreizēju pārbaudi vai arī iesniegt par izskrīnēšanu pārsūdzību. Visos gadījumos, kad noraidīta DP statusa piešķiršana, jāiesniedz pārsūdzība IRO Ženevā (To the President of semijudicial machinary PCIRO HQu Palais de Nations Geneve, Suiss). Pārsūdzību izkārtošanā juridiskā palīdzība saņemama tuvākā nometnē vai apgabala komitejā. Lietuviešu pārstāvis prof. Gilius informēja, ka no viņu iesniegtām 32 pārsūdzībām Ženevā 31 personai piešķirts DP stutuss.

(Beigas 2. lpp.)

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 15 (120) 1948. g. 24. februārī
Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

IGAUNIJAS BRĪVVALSTS DIENĀ

Jau astoto gadu 24. februārī Tallinas Domkalna torņos neplīvo igauņu nacionālās krāsas un jau astoto gadu liela daļa igauņu tautas atrodas ārpus savas zemes — gan deportēta uz austrumu attālākiem apgabaliem, gan piespiesta pārvietoties uz rietumiem, gan dodamās labprātīgā trimdā pāri Baltijas jūrai. Tie, kam 1918. gada 24. februārī proklamētā Igaunijas brīvvalsts bija šķērslis viņu tieksmēs pēc varas ekspansijām un kas 1939. gadā augustā parakstīja slepenus līgumus par Baltijas valstu iznīcināšanu, var ļauni priecāties, ka viņu vardarbību pasaule vēl tagad nav īsti aptvērusi. Tāpēc šī diena mūsu ziemeļu kaimiņiem un arī mums šobrīd ir drīzāk sāpīgs atgādinājums, nekā svētki parastā nozīmē.

Igaunijas liktenis ir tāda pat brūce Eiropā kā Latvijas vai Lietuvas liktenis. Tas ir pierādījums tam, ka, par spīti svinīgām deklarācijām, pasaulē joprojām pastāv varas, kas ignorē kā atsevišķu cilvēku, tā veselu tautu tiesības un savās tieksmēs verdzību padara par likumu. Tas ir pierādījums arī tam, ka cilvēces tiesiskā apziņa ir smagi ievainota un līdz ar visām apspiestām tautām gaida, kad nāks gandarījuma un pestīšanas brīdis.

Bet apspiestas tautas ne vien gaida. Tam, kam ar varu kas atņemts, vienmēr paliek cīņa, cīņa tiesību vārdā, un nav un nevar būt tāda iestādījuma, kas sirdsapzinīgi to varētu liegt. Tāpēc ziņa, ko šajās dienās sniedz „Latvju Vārds“ Zviedrijā, ka baltieši Amerikas Savienotajās Valstīs izšķīrušies radīt visu apspiesto tautu pārstāvju centru, gūst īpašu nozīmi. Šajā centrā bez baltiešiem aicināti arī poļu, dienvidslavu, rumāņu, ungāru, ukraiņu, somu un vēl citu tautu pārstāvji — visu to tautu pārstāvji, kas vēl tagad smok zem totālitāra režīma un kur valda diktatūra. Šis centrs apellētu ne vien ar diplomātiskām notām UN institūtos un pie valdībām, bet pie visas cilvēces sirdsapziņas, godprātības, kristietības un tiesību apziņas.

Igauņu tauta tātad nav viena tās lielajā postā, arī Baltijas tautas tātad nav vienas. Un tas ir drošākais pamats ticībai, ka Igaunijas brīvvalsts karogs atkal plīvos valsts karoga godā un Igaunijas brīvvalsts atkal pacelsies gaismā, ka atkal celsies Baltijas valstis. Nekādā ziņā mēs nevaram iedomāties, ka miljoniem cilvēku Eiropā no Baltijas līdz Melnajai un Vidusjūrai, tautas, kas līdz otrā pasaules kaŗa sākumam bijušas brīvas, tagad uz mūžīgiem laikiem būtu nolemtas verdzībai un līdz ar to iznīcībai. Ja tas tā notiktu, ja pret to nesaceltos Rietumeiropa un visa cilvēce, tad tas liecinātu, ka arī Rietumeiropu pašu, jā, pat visu cilvēci neizbēgami sagaida tas pats liktenis.

Taču šobrīd nav iemesla tā domāt. Taisni otrādi — pasaulē arvien vairāk parādās zīmes, kas liecina, ka tautas nedomā pašas un bez cīņas atteikties no brīvības un ka arvien dzīvāka tiek doma par starptautiski garantētām, tautu un cilvēku tiesībām, kas jau ietverta arī Apvienoto Nāciju deklarācijā. Ja šī deklarācija vēl nav iedzīvināta, tad tas nenozīmē, ka mirusi vai pieveikta ir ideja — gluži otrādi — tautu tiesību un brīvības ideja laikposmā no pirmā līdz otrajam pasaules kaŗam un pāri tā radītam postam un ciešanām cilvēces sirdīs laidusi dziļas saknes, tā pieņēmusies un sazarojusi.

Cilvēce ilgojas patiesa miera, sadarbības, brīvības un laimes. Bet īsts miers būs nodrošināts tikai tad, ja brīvības balvas būs lemtas visām tautām. Mēs nevaram iedomāties, kā gan cilvēce varētu justies laimīga un mierā, ja par šo mieru un laimi ciestu un ietu bojā daļa viņas pašas.

Jau tūkstošiem gadu tiranni un despoti ir uzglūnējuši brīvībai. Bet vienmēr tā atkal cēlusies vēl lielākā spēkā. Tāpēc arī tagad, trimdā būdami, mēs nešaubāmies, ka šis smagais ceļš ir ceļš uz brīvību — uz personīgo brīvību, uz tautas brīvību, uz nāciju brīvību. To sasniegs mūsu ziemeļu kaimiņi, to sasniegs tautas, kas tagad iegrūstas verdzībā.

24. februāris, tāpat kā 16. februāris vai 18. novembris, reiz bija prieka izpausmes dienas; tagad tās kļuvušas par cīņas iedvesmojuma dienām.

Igaunijas brīvvalstij būs augšām celties!

Kārlis Rabācs

Jauna izvietošanas nometne Augsburgā

atvietos bēdīgi slaveno Minchenes Funkkaserni

„Nevajadzētu atriebties Vācijai, sviežot krēslus pa logiem“

LATVIEŠU DARBINIEKI NOMETNES VADĪBĀ

To apm. 40 000 DP izvietošanai, kas dzīvo Augsburgas IRO vienības apgabala robežās, pašlaik Augsburgas Infanteriekaserne iekārto jaunu izvietošanas nometni. Jaunās izceļotāju nometnes vadītāji, kas pagājušās nedēļas beigās bija aicinājuši pie sevis apgabala DP preses pārstāvjus, cer, ka jaunā nometne ne vien aizstās bēdīgi slaveno Minchenes Funkkaserni, bet arī kļūs ievērojami labāka un mājīgāka pēdējā pieturas vieta tiem DP, kas gribēs atstāt IRO paspārni.

IRO 5. apgabala izvietošanas nometni oficiāli atklās 4. martā. Sākumā no šejienes izvietos vienīgi tos, kas iekļausies vīriešu un sieviešu vieninieku vervēšanas akcijā Anglijai, jo jaunās nometnes vadītāja Delka (Delk) kundze paskaidro, ka grib uzsākt darbu pamazām un pakāpeniski, lai jau sākumā varētu mācīties no iespējamām kļūdām. Vēlāk šai centrā uzņems izceļotājus uz visām zemēm, ieskaitot repatriantus. Vienīgi izceļotājiem uz ASV būs saskaņā ar amerikāņu konsula vēlēšanos arī turpmāk jādodas uz Mincheni, kur tiem gan iekārto jaunu nometni bijušās SS kazarmās. Iespējams, ka jaunajā Augsburgas nometnē ierādīs vietu arī atsevišķu labdarīgu organizāciju pārstāvjiem.

Nometnes vadība sīki izrādīja preses pārstāvjiem plašos darbus, kas veikti un vēl veicami, lai stipri nolaistās kazarmas, kur līdz šim atradusies poļu nometne, pārvērstu par pieņemami mājīgu vietu DP izceļotājiem. Vairākiem blokiem uzlikti jauni jumti, viscaur krāso un balsina sienas, vietām jau redzamas jaunas istablictas. Speciāli pārbūvētā ēkā novietos medicīniskās pārbaudes un aprūpes ierīces, citā iekārto drošu bagāžas glabātuvi. Paredzētas plašas uzgaidāmās, ēdamās un atpūtas telpas, dušas, veļas mazgātava un žāvētava. Sevišķu vērību nometnes vadītāja Delka kundze sola veltīt informācijai. Nelielā, atsevišķā namiņā iekārto foto darbnīcu, kur darbosies pastāvīgais nometnes fotografs latvietis Ed. Kraucs.

Vispār nometnes vadībā būs diezgan daudz latviešu darbinieku. Reģistrācijas daļu vadīs R. Klēmanis, galvenais ārsts būs Dr. Ramiņš, ziņojumu un statistikas nodaļā darbosies L. Klarisa, sagaidāms, ka arī juriskonsults būs latvietis advokāts. No 1. marta nometnei būs ap 180 darbinieku, vēlāk iespējams, ka to skaitu palielinās. Direktrise Delka paskaidroja, ka ir domāts pieņemt darbiniekus tā, lai pēc iespējas būtu pārstāvētas ne vien visas apgabalā dzīvojošās tautības, bet arī visas nometnes. Visvairāk pieteikušies latvieši, — 148, poļi — 110, igauņi — 67, lietuvieši — 67, ukraiņi — 45, žīdi — 28.

Apgabala izvietošanas daļas vadītājs Tomass (Thomas) nometnes apskates dalībniekiem paskaidroja, ka IRO nav iespējams kontrolēt attiecīgu valstu pieprasījumus un tā nevar arī ietekmēt šo valstu komisijas, kas izvēlas izceļotājus. Vienīgais, ko IRO var darīt, ir radīt izceļošanas kandidātiem un to izraudzītājiem — ārvalstu komisijām iespējami patīkamus apstākļus. Caur nometni varēs izceļot arī atsevišķi vārdiski pieprasīti izceļotāji, tāpat arī privāti dzīvojošie. Tiem jāpiesakās tuvākajā DP nometnē un jānogaida kāds izceļošanas piedāvājums, kas atbilst viņu spējām. Pēc tam Augsburgas IRO pārbaudīs viņu tiesīgumu uz IRO aprūpi. „Bet šī pārbaude nav tik stingra kā tad, ja ārpus nometnes dzīvojošais pieprasa aprūpi,“ piebilda izvietošanas vadītājs un aizrādīja, ka drīz tomēr vieninieku kontingents būs izsmelts. Ka IRO ir cerības arī uz ģimeņu izvietošanu, par to liecina plāns Infanteriekaserne nometnē ierīkot bērnudārzu, bērnu virtuvi, bērnu veikaliņu uc.

Ir redzams, ka šai nometnē patiešām veic nopietnu sagatavošanas darbu. Taču arī direktrise Delka vairākkārt atkārtoja — „Kazarmas paliek kazarmas.“ Ir arī trūkumi, kurus grūti novērst. Līdz šim nav izdevies sagādāt pietiekami daudz elektrisku spuldžu. Un tad — izvietošanas vadītājs Tomass speciāli uzsvēra: „Jācer, ka DP šai nometnē savaldīs savu kāri pēdējā dienā pirms aizbraukšanas „atriebties ienīstajai Vācijai un IRO“ ar to, ka ņem un sviež krēslus pa logu, kā tas noticis citās nometnēs, kur nākošie izceļotāji tad sūdzas par izsistiem logiem.“

A. Lp.

Spriedīs par DP paplašinātu ielaišanu Kanādā

Dziedonis M. Vētra ziņo no Kanādas, ka tur gaida kanādiešu imigrācijas ministra Huka atgriešanos no Eiropas. Pēc ministra atgriešanās Kanādas provinču parlaments sāks apspriesties par DP paplašinātu ielaišanu Kanādā.

M. Vētra cer, ka viņš visātrākā laikā saņems Vācijā uzņemto DP filmu un apsolītos daiļamatniecības materiālus, lai Kanādas lielākos centros rīkotu skates un filmas demonstrējumus, tādā veidā rādot pareizo ieskatu par mūsu dzīvi un spējām. Tas svarīgi tieši pašreiz, kamēr provinču parlaments vēl nav uzsācis DP problēmas iztirzāšanu.

Nometņu dzīve

CENTRĀLĀS VĒLĒŠANU komis. priekšsēdis E. Rūvalds informē, ka no 1. latviešu apgabala 1. vēlēšanu iecirkņa (Flensburga) LCP ievēlēts Jānis Vilciņš. Ziņu vēl nav no 2. apgabala (Detmolda). Centrālā vēlēšanu komiteja atgādina, ka LCP sesija sāksies 3. martā pl. 10. LCP locekļi, kas nebūtu saņēmuši rakstisku aicinājumu, lūgti ierasties laikā.

VIRCBURGĀ turpmāk būs tikai 2 latviešu nometnes, jo līdzšinējās Rietumu un Ziemeļu nometnes apvienotas. — Vircburgas Centrālās nometnes latviešu komiteja piešķīrusi RM 3000 bibliotēkas paplašināšanai, mācības līdzekļiem skolām un skolotājiem mācības grāmatu iegādei.

KANĀDAS pacifika dzelzceļa pārstāvji tuvākajās dienās sākšot latviešu DP darba spēka vervēšanu Vācijā un Austrijā. Lībekā jau paziņots, ka šajā darbā var pieteikties 18—48 g. v. vīrieši — vieninieki ar labu veselību, arī nekvalificēti strādnieki. No piedāvājuma izslēgti bij. kaŗavīri.

LĪBEKAS YMCA kopš 1. janvāra kārto Zviedrijas latviešu ar YMCAs vidūtājību uz Vāciju sūtīto sainīšu tālāko sadali. Pašreiz ceļā uz Lībeku ir janvārī no Zviedrijas izsūtītie sainīši.

LATVIEŠU humānitāro zinātņu tautsaimnieku sekcija uzaicina visus Latv. universitātes uc. citās universitātēs tautsaimniecības studijas beigušos rakstiski pieteikties prof. Dr. E. Dunsdorfam: (24b) Pinneberg/Holst., DP Study Centre.

NO VENECUELAS kāds latvietis raksta: „Daudzi atbraucēji paši nezina, ko grib un prot darīt. Vairāki fizisku darbu nevēlas strādāt, bet ierādīto nodarbošanos, pretēji agrākiem apgalvojumiem, neprot un ir valstij tikai par apgrūtinājumu. Dzirdēju, ka tāpēc ap 100 cilvēku, kas Venecuelā ieradās ar pirmo transportu, sūtīs atpakaļ uz Eiropu.“

DĀNIJAS latviešiem turpmāk būs atļautas laulības ar Dānijas pavalstniekiem, bet katru atsevišķu gadījumu dāņu iestādes pārbaudīs, lai laulības nebūtu fiktīvas — pavalstniecības vai uzturēšanās atļauju iegūšanai. Dāņi pret jauktajām laulībām visu laiku bija arī tāpēc, ka viņi šaubījās, vai tikai latviešu bēgļi nav PSRS pavalstnieki, jo tiem ar dāņiem aizliegts laulāties. Dāņi šķiŗ tikai Dānijas pavalstnieku laulības, bet ārzemniekiem vienīgi tad, ja abi laulātie dzīvo Dānijā. Latviešu iestādes lūgušas, lai vajadzības gadījumā varētu šķirt arī tādas laulības, kad viens no laulātiem neatrodas Dānijā — ir jau gadiem prombūtnē vai pat miris.

ZALCBURGAS novada latviešu komitejā par privāti dzīvojošo pārstāvi izraudzīts Alfr. Eglītis.

„Vai jūs lietojat alkoholiskus dzērienus?“

Pirmā atbilde amatnieku savienības darba piedāvājumam

ARODI, KUŖOS IZREDZES STRĀDĀT ASV

Latviešu amatnieku savienība izsūtījusi uz ASV, Kanādu, Austrāliju, Dienvidamerikas valstīm un Dienvidafriku sarakstus par mūsu arodniekiem 42 dažādās nozarēs. Saraksti izsūtīti dažādām firmām, Latvijas goda konsuliem, saimnieciskāni un humānitārām organizācijām un vairākiem tautiešiem, kas emigrējuši jau agrāk un tagad cenšas palīdzēt latviešiem Vācijā, lai šādā veidā noskaidrotu, kādās nozarēs amatnieki visvairāk pieprasīti, un arī lai ieinteresētu firmas un uzņēmējus slēgt darba līgumus. Pagājušā nedēļā saņemta pirmā atbilde no Baltijas evaņģeliskās misijas direktora Osvalda Blūmīša Teksasā.

O. Blūmītis kopā ar mācītāju Klaupiku veic lielu baltiešu DP palīdzības darbu ASV. Abi viņi nepārtraukti atrodas ceļojumos un priekšlasījumos un sanāksmēs attēlo DP dzīves apstākļus Vācijā, baltiešu darba gribu un vēlēšanos noklūt ASV. Šis darbības rezultātā jau pieteikušās daudzas amerikāņu ģimenes, kas pēc emigrācijas likuma maiņas gatavas uzņemt savā paspārnē Baltijas tautu DP, līdz tie sameklēs ASV darbu un novietošanos.

Savā atbildes vēstulē O. Blūmītis amatnieku savienībai pieprasa vēl sīkākas ziņas. Reflektantiem vajadzīgas 2 fotografijas, arī no ģimenes locekļiem, apliecība par katra veselības stāvokli, ziņas par izglītību, ģimenes sastāvu, konfesiju. Viens no tālākiem jautājumiem skan: „Vai lietojat alkoholiskus dzērienus?“ Reizē ar īsu dzīves aprakstu un darba gaitām jāsniedz arī ziņas kādām politiskām partijām reflektants piederējis Latvijā.

Vēstules noslēgumā O. Blūmītis raksta: „Šīs ziņas mums palīdzēs turpmāko ieceļotāju izvēlē. Kandidātus izvēlēsies dažādas firmas un citi iestādījumi. Par to jūs dzirdēsit vēlāk. Pašreiz man ir lūgumi no kādām 60 ģimenēm, bet vairums no tām meklē laukstrādniekus. Automechaniķi ASV ir pārpilnībā, ar tiem būs zināmas grūtības. Drēbniekiem, burtličiem, cauruļu licējiem, šuvējām, galdniekiem un namdariem, arī būvinženieriem būs labas darba izredzes un labs atalgojums. Ļoti vajadzīgi arī mūrnieki un apmetēji. Tūlīt darbu atradīs kungu un dāmu frizieri. Paliecīet ar mums kontaktā un jūs varat rēķināties ar mūsu palīdzību.“

H. M.

6. aprīlī latviešu ev.-luteriskās baznīcas sinode

Vairāku svarīgu lietu kārtošanai mūsu garīgās aprūpes jautājumos 6. aprīlī sanāks latviešu ev.-lut. baznīcas sinode. Tai būs jālemj arī par archibīskapa Dr. theol. T. Grīnberga piedalīšanos Latviešu organizāciju apvienībā. Līdz tam laikam apvienības sanāksmēs informātīvos nolūkos piedalīsies archibīskapa pārstāvis.

Pinebergas studiju centra prezidents prof. F. Gulbis paziņojis, ka pievienojas Latviešu organizāciju apvienības darbībai. Apvienības pirmajā sanāksmē viņš bijis kavēts ierasties.

Kā saglabāt līdzekļus

(Turpinājums no 1. lpp.)

Pašreizējo IRO DP reģistrāciju neattiecina uz tiem, kam gan ir DP statuss, bet kas dzīvo ārpus nometnēm un nesaņem aprūpi. Tā kā šī reģistrācija tiek veikta plānošanas nolūkā izvietošanas vajadzībām pēc ģimeņu vienību principa, tad nepieciešami arī šos aprūpē neesošos ieslēgt kopējā izvietošanas plānā. Šajā secībā latviešu CK izstrādājusi motīvētu iesniegumu IRO galvenam štābam Ženevā. Iesniegumam pievienojās arī igauņu un lietuviešu pārstāvji un to nekavējoties nosūtīs uz Šveici. Jau tagad visi DP, arī tie, kas nesaņem IRO aprūpi, var reģistrēties izceļošanai; ārpus nometnēm dzīvojošo reģistrēšanu veic IRO piekritīgās vienības izvietošanas virsnieks. Ludvigsburgas rajonā, Nellingenā, darbojas pat īpaši ierēdņi, kas kārto šo ārpus aprūpes esošo DP reģistrāciju izceļošanai.

Naudas reformas jautājumā nolēma iesniegt 2 memorandus. Iesniegumā armijas štābam Frankfurtē baltieši norādīs, ka katrai nacionālajai grupai pastāv un darbojas dažādas palīdzības organizācijas, kuŗām ir zināmi ietaupījumi. Tāpat arī pašiem DP ir darbā nopelnīti līdzekļi. Mūsu lūgums ir naudas reformas gadījumā izdarīt šīs naudas apmaiņu pilnā vērtībā. Otrā iesniegumā IRO galvenai mītnei Ženevā baltieši lūgs IRO vadību atbalstīt iesniegumu Frankfurtē.

Pārrunās par emigrāciju lietuviešu pārstāvis prof. Gilius informēja, ka, pēc viņa rīcībā esošām ziņām no tautiešiem ASV, ieceļošanas kvotes palielināšanas jautājumu Vašingtonā apspriedīšot 10. martā. LPB amerikāņu joslas kopas ierosinājums izveidot kopēju baltiešu informācijas biroju guva nedalītu piekrišanu. Atzina arī, ka baltiešu CK ar preses starpniecību IRO preses konferencēs Heidelbergā varētu noskaidrot daudzus svarīgus jautājumus. Pārrunājot jaukto laulību jautājumu, atzina, ka tās varētu pielaist baltiešiem savā starpā, bet nekādā gadījumā ar vāciešiem un citām tautībām.

H. M.

10 dienas pie Francijas amatniekiem

MAZAS IZREDZES IEKĀRTOT PAŠU UZŅĒMUMUS

Pagājušā gadā LCP sesijās plaši pārrunāja izvietošanas iespējas Francijā. Pieņēma atzinumus, spriežot par vietraugu sūtīšanu, bet tad „Francijas variants“ apklusa. Pie objektīva priekšstata par darba izredzēm un dzīves apstākļiem Francijā mūsu pašu skatījumā tā vēl neesam tikuši. Daži mūsu amatnieki tomēr turpinājuši interesēties par darba apstākļiem Francijā. Tā nesen tur 10 dienas bijis amata meistars Bruno Šmits, kam franču joslā Bišveilerā pieder galdnieku un daiļamatniecības darbnīca. B. Šmits Francijā runājis ar darba ministrijas un amatnieku organizāciju pārstāvjiem un no redzētā un dzirdētā secina, ka amatniekiem Francijā maz izredžu iekārtot pašiem savus uzņēmumus vai darbnīcas. Vispirms jau Francija meklē tikai strādniekus. Otrkārt, pat neliela amatniecības uzņēmuma iekārtošanai Francijā nepieciešami ap 300.000 fr. Ļoti grūti atrast telpas. Īre jāmaksā gadu uz priekšu. Ja arī kāds DP amatnieks šos priekšnoteikumus spētu pārvarēt, pašreizējais Francijas saimnieciskais stāvoklis un vēl galīgi nenostabilizētais franks sekmīgu darbību kavētu. Visas pazīmes tomēr liecinot, ka nākotnē situācija var mainīties uz pozitīvo pusi. B. Šmits tādēļ iesaka amatniekiem, kas projektē iekļūt Francijā, šobrīd domāt par darba rīku un mašīnu iegādi, jo, ceļojot uz Franciju, likumīgi iegādātās ražošanas iekārtas varēšot ņemt līdzi.

B. Šmits Francijā interesējies arī par nozarēm, kuŗās mūsu amatnieki visvieglāk varētu atrast labi samaksātu darbu. Francijā ļoti meklējot labus drēbnieka amata meistarus un šuvējas, mēbeļu nozarē labus daiļamatniekus — intarsistus. Nelieli pieprasījumi arī pēc sudrabkaļiem, pulksteņtaisītājiem, elektro-installātoriem, radiomechaniķiem, mūrniekiem, krāsotājiem, kungu un dāmu frizieriem. Ļoti meklēti gravieri un labi dārznieki.

Pēc B. Šmita informācijas, pašreiz caurmēra amatnieks Parīzē varot izpelnīt ap 10000 fr. mēnesī, ar ko pietiekot, lai puslīdz dzīvotu nelielas pansijas istabiņā. Ģimenes uzturēšana esot jau problēmātiska.

H. M.

VĒSTULES REDAKCIJAI

Prof. P. Starcs, Hersbrukā

PAPILDINĀJUMS

LCK informācijas biroja apspriedē 7. februārī Valkā mani izteiktie uzskati un to atreferējums „Latvijas“ 10. februāra numurā nedaudz papildināms tādā ziņā, ka, pēc manām domām, mums vispirms jāmēģina atrast apmešanās vietu un darbu ārpus Vācijas šeit pat Eiropā. Pāri okeaniem būtu jādodas tikai tad, ja nav iespējams atrast apmešanās vietu Eiropā. Kas attiecas uz Anglijas apstākļiem, tad mums būtu jāsargājas no dažiem tur izplatītiem paradumiem, piem., sieviešu smēķēšanas un derību azarta sporta sacīkstēs.

Maršals brīdina no saspīlējuma pavairošanās

Palīdzību Eiropai viņš uzskata par svarīgāku nekā palīdzību Ķīnai

ASV GAISA AIZSARDZĪBAS PRIEKŠNIEKS PRASA VISMAZ 10 000 KAUJAS LIDMAŠĪNU

ASV ārlietu ministrs Maršals piektdien kongresa ārpolitiskai komisijai paskaidroja, ka ir „ļoti vienkārši pārtraukt diplomātiskas attiecības ar citām valstīm, bet tā ir arī ļoti smaga lieta, kas nav piemērota ASV un Padomju Savienības savstarpējo grūtību atrisināšanai." Tā bija Maršala atbilde republikāņa Mundta priekšlikumam stingrāk ievērot formas ASV un Padomju Savienības diplomātiskās attieksmēs.

Maršals atzina, ka ASV attiecības ar Padomju Savienību pašlaik esot „ļoti nedraudzīgas", un norādīja, ka Padomju Savienība kontrolējot ne vien savu tautu, bet arī savu ārpolītiku ar „policijas valsts" metodēm, ko ASV nevarot atzīt. Runādams par ASV attiecībām ar Eiropas valstīm, Maršals sevišķi uzsvēra, ka rīkojums pilnīgi pārtraukt kaŗam svarīgu materiālu piegādi Padomju Savienībai „izsistu no sliedē " ASV un Padomju Savienības tirdznieciskos sakarus, līdz ar to izsistu no līdzsvara pasaules tirdzniecību un dažā ziņā „nedotu nekā cita, kā tikai saspīlējuma pavairošanos", un ka amerikāņu politikas mērķis Vācijā esot pēc iespējas drīz panākt trīs rietumjoslu saimniecisku nostiprināšanu, gan tikai tādā mērā, lai Vācija nevarētu atkal kļūt militārs drauds.

Tai pašā dienā Maršals plašāk izteicies arī par palīdzību Ķīnai, ko nedrīkstot izveidot tā, lai Ķīnas saimniecība kļūtu atkarīga no ASV. Ķīnai esot jāpalīdz pavisam citādi kā Eiropas valstīm. Maršals norādīja, ka Ķīnas komūnisti postot zemi, lai radītu tur saimniecisku sabrukumu. Čangkaišekam visvairāk esot vajadzīgi ieroči. Tai pašā laikā Maršals gan asi kritizēja Čangkaišeka valdību, par kuŗas politiku un rīcību ASV nekādu atbildību nevarot uzņemties. Prezidenta Trumena ierosinājums piešķirt Ķīnai 570 milj. dolaru gan esot nepieciešams un palīdzēšot Čangkaišekam pārvarēt acumirklīgās grūtības, bet galu galā Ķīnas atveseļošanās esot atkarīga no pašiem ķīniešiem. Maršals noraidīja priekšlikumus radīt speciālus fondus Ķīnas valūtas stabilizēšanai un izteicās, ka tai gadījumā, ja sūtījumi Ķīnai kavētu sūtījumus Eiropas valstīm, palīdzība Ķīnai būtu jāatliek.

Franču aģentūras ziņo no Seulas, ka Korejas „tautas republikas" pagaidu galvaspilsētā Piongjangā notikusi sadursme ar amerikāņu sakaru virsniekiem. Jaunradītās korejiešu „tautas armijas" parādes laikā divus amerikāņu sakaru virsniekus ar varu piespieda atstāt viņu vietas skatītāju tribīnē. Kāds korejietis, apdraudēdams vienu no virsniekiem ar pistoli, piespiedis to atdot filmu, ko viņš bija uzņēmis parādes laikā, kamēr otrs korejietis pa to laiku pazudis ar amerikāņa foto aparātu. Padomju virsnieki, kas starpgadījuma laikā bijuši klāt, esot atteikušies iejaukties.

ASV gaisa aizsardzības priekšnieks ģenerālis Stratemeijers aviācijas laikrakstā „Flying" ievietojis plašu rakstu, kurā pieprasa ievērot pietiekami stipras amerikāņu gaisa spēkus, lai jebkurā brīdī varētu sūtīt kaujā mazākais 10.000 lidmašīnu. Viņš raksta, ka pēc militārās izlūkošanas ziņām, „mūsu sāncensis" ir 14.000 pirmās gatavības kaujas lidmašīnu. Ģenerālis ievietojis laikrakstā arī foto attēlu, kas rāda, ka padomju aviācija atdarinājusi amerikāņu vissmagākos bumbvedējus B 29 pēc paraugiem, kas nokļuvuši viņu rokās 1944. g.

Tiem, kas paļaujoties uz atombumbu, ģenerālis sacījis: „Bumba būs mūsu tikai tik ilgi, kamēr mūsu sāncensis būs izgatavojuši savu. Tas ir tikai dažu gadu jautājums. Viņš uzskata ASV par „pēdējo demokrātisko valsti, kas spēj sagādāt spēku un stratēģiskas rezerves, kādas nepieciešamas, lai pieveiktu antidemokrātisko pretinieku, kad pienāks norēķināšanās."

Anglijas gaisa spēku ģenerālštāba priekšnieks aviācijas maršals Teders tai pašā laikā kādā runā teicis, ka pēdējo dienu notikumi atgādinot vecu sakāmvārdu: „Kad liekas, ka lauva kļuvis vājš, tad drīz šakāļi sāk viņam tuvoties." Šakāļi, kas domājot, ka arī britu lauva kļuvis vājš, tomēr maldoties, Anglija vēl varot kļūt stiprākā miera vara pasaulē, bet miers bez varas esot tikai sapnis.

Anglijas valdība publicējusi Balto grāmatu, kurā teikts, ka „kamēr UN nevar nodrošināt mieru, labākais veids, kā Anglija var atvairīt eventuālus agresorus, esot bruņoto spēku saglabāšana pietiekamā līmenī." Baltā grāmatā paziņots, ka bruņoto spēku kaŗavīru skaitu, kas šogad 31. martā būs samazināts uz 1.087.000, līdz 1949. g. 31. martam samazinās līdz 940.000. Samazinājums gan skars gandrīz tikai sauszemes spēkus un ļoti nelielā mērā aviāciju, kamēr flotes spēki paliks līdzšinējā stiprumā. Daudz līdzekļu paredzēts izdot lidmašīnu konstrukcijas pētījumiem, it sevišķi lielāku ātrumu sasniegšanai un no tālienes vadītu šāviņu izmēģināšanai sadarbībā ar Austrāliju un gaisa aizsardzības stiprināšanai.

ASV aviācijas vadība Vašingtonā paziņojusi, ka kopš kāda laika amerikāņu „lidojošie cietokšņi" veic rēgulārus apmācību lidojumus no bazēm Vācijā uz Daranu Saudi Arabijā. Ceļā tie rūpīgi vairoties lidot pāri Balkānu valstīm, bet šķērsojot Palestīnas territoriju. Reuters ziņo no Gibraltara, ka februāra beigās un marta sākumā tur viesošoties pavisam kopā 25 amerikāņu flotes vienības.

BBC, NYHT, DM, NdFr

Vai pamiera sarunas Ķīnā?

Štutgartes radiofons pirmdienas pēcpusdienā nolasīja franču aģentūras AFP ziņu, ka Padomju Savienība jau ievadījusi sarunas starp Ķīnas komūnistiem un [illegible] pamiera slēg-

Artūrs Kaugars

Pirms rīta

Es atveru acis un raugu —
Manā istabā tumsa stāv,
Bet jūtu — pa sīku spraugu
Jau debesīs pelēki blāv.

Aiz kalniem, aiz zemēm tālām
Gaisma lēnītēm tuvojas.
Kā sidraba šķiedrām bālām
Tumsas dziļumi piešķiļas.

Un ja tu man prasītu — rādi,
Kur ir tas pirmais stars.
Es teiktu — to nojauš stādi
Un putni, un modrīgs gars.

Kaut, atvēris acis, raugu —
Vēl istabā tumsa stāv,
No tāles pa debess spraugu
Tikko jaušami gaisma blāv.

Atkal savstarpēji pārmetumi Vācijas kontrolpadomē

SĀKUSIES TRĪSVALSTU KONFERENCE PAR RIETUMVĀCIJU

Pēdējo sabiedroto kontrolpadomes sēdi Berlīnē piektdien atkal iezīmēja stipras rietumvalstu un padomju pārstāvju domstarpības, galvenokārt Vācijas demilitārizācijas jautājumā. Rezultātā maršals Sokolovskis tomēr piekrita amerikāņu ieteikumam vēlreiz sakopot visus materiālus par demilitārizāciju četrās Vācijas okupācijas joslās, lai precīzētu visas domstarpības. Vācijas valūtas reformas lietu sēdē neapārrunāja.

Maršals Sokolovskis sēdē atkārtojis agrākos pārmetumus rietumvalstīm, ka tās sabotējot četru valstu vienošanos par Vācijas demilitārizāciju. Angļi un amerikāņi mēģinot izmantot flotes atbalsta punktus Rietumvācijā „rietumu bloka" radīšanai. Izņemot Helgolandi, neesot iznīcinātas flotes atbalsta punktu militārās ierīces, piemēram, Vilhelmshafenā, Kukshāfenā un Ķīlē. Bez tam amerikāņu joslā pastāvot vēl 1276 un angļu joslā 1448 nelikvidētas sabiedriskās un militārās pretgaisa aizsardzības telpas, angļu joslā arī 162 rēgulāras nocietinājumu ietaises.

Ģenerālis Klejs atbildēja, ka okupācijas valstīm ir tiesības izmantot militārās ierīces savām vajadzībām līdz okupācijas beigām. Viņš ļoti nopietni uzņēmot Sokolovska apvainojumus, it kā dažu vēl palikušu bāraku un pazemes telpu dēļ amerikāņu joslā nebūtu paveikta demilitārizācija. Nopietna lieta esot arī veids, kā tagad izmantojot vācu izejvielas un techniko darba spēku. Viņš, Klejs, esot dzirdējis runas, ka Rostokā Padomju Savienībai būvējot kuģus, ka padomju joslā rokot urānu un Berlīnes amerikāņu sektora fabrikanti saņēmuši dažu noteiktu instrumentu pasūtījumus no Padomju Savienības. Padomju Savienība līdz šim liegusies piekrist priekšlikumam izveidot pārbaudes komisiju, kas brīvi varētu kontrolēt demilitārizācijas stāvokli visās četrās joslās un visas nedibinātās aizdomas izkliedēt. Gadījumā, ja Padomju Savienība tam beidzot piekristu, arī Klejs būtu ar mieru piekrist padomju prasībai par flotes atbalsta punktu pārbaudi. Beidzot vienojās par sākumā minēto kompromisa priekšlikumu.

Pirmā nopietnā politiskā krize amerikāņu militārās valdības un vācu instanču attieksmēs draudēja izcelties pagājušajā nedēļā, kad Bavārijas landtaga lielākā partija, kristīgi sociālā ūnija, atteicās minēt jaunu kandidātu apvienotās joslas saimniecības padomei, jo ievēlēto Dr. Zemleru, kam pārmet nesadarbību, ģenerālis Klejs bija noraidījis. Krize bija tik asa, ka Bavārijas militārās valdības direktors Vagoners, kopā ar Bavārijas ministru prezidentu Ēhardu un kristīgi sociālās ūnijas priekšsēdi Milberu lidmašīnā devās uz Berlīni, lai tiktos ar ģenerāli Kleju. Apmeklējuma rezultātā publicēts komunikē, ka Zemlera ievēlēšana neesot bijusi domāta kā izaicinājums militārai valdībai, bet tā bijusi „pārpratums". Zemlera vietā nākšot cits kandidāts.

Vakar Londonā, sākās trīs rietumvalstu apspriedes par Vācijas problēmu. Darba kārtības pirmais punkts — Beneluksa valstu līdzrunāšana šai konferencē, bez tam apspriedīs Vācijas iespējamo stāvokli Maršala plāna ietvaros, Rūras un vācu ogļu un tērauda rūpniecības nākotne, franču joslas iespējamā pievienošana angļu-amerikāņu joslai, drošības, reparāciju un robežu jautājumi.

Londonā sākušās arī kopš decembra pārtrauktās ārlietu ministru apspriedes Austrijas miera līguma lietā. Apspriešanā ir krievu prasības Austrijā, kas attiecas uz Donavas kuģniecības kontroli, austriešu naftu un 200 miljonu dolaru maksājumu skaidrā naudā. Rietumvalstu viedoklis ir, ka padomju prasības jāsaskaņo ar Austrijas praktiskām iespējām. Padomju Savienība prasa divas trešdaļas no visas Austrijas naftas produkcijas uz 50 gadiem un praktiski gandrīz visas Donavas kuģniecības kontroli. Franču kompromisa priekšlikums paredz visas šīs padomju prasības jūtami samazināt.

NYHT, DM, NZ

Andrējs Iksens sešdesmitgadnieks

Andrējs Iksens dzimis 1888. g. 22. februārī Odzienā, muižas kalpu ģimenē, un ja viņa dzīves stāsts ar kaut ko atšķiras no parastā šī laika latviešu censoņa stāsta par grūtumu kalna pārvarēšanu, tad tikai ar to, ka šādu kalnu Iksena ceļā bijis krietnā daudzumā, pie tam pat šodien, pēc sešiem gadu desmitiem, viņš nevarēs vis sacīt, ka ap viņu nu reiz ir nolīdzis līdzenuma rāmums. Viņa gaitas trimdā gājušas [illegible] kam liegta nometņu pajumte. Šobrīd viņš pelna dienišķo maizi kādā darba rotā. Taču dzīves prieka un — cerības Iksens tādēļ nav zaudējis, — spīts, izturība un optimistiskā dzīves skatīšana ir viņam raksturīga, kaut nav pat sava kakta un galda, kur piesēst un turpināt pārtraukto atmiņu grāmatu uc pasāktos darbus.

Iksena literārā mūža sākums datēts ar 1919. g. decembri, kad „Latvijas Sargā" parādījās viņa pirmais dzejolis „Brāļiem kaujas laukā". Kaut gan no šī laika Iksenam dzejoļu sakrājies savi pāris simtu, krājumā izdoti tie nav. — Te atzīmējams, ka Iksens saņēma godalgu par Vakarjundas tekstu. — Grāmatās iznākušas viņa lugas („Putrienas valdnieki" 1924. g., „Saņemiet piemaksas" — 1932. g.) un jaunatnes grāmatas („Upmalas zēni" — 1925. g., „Ganu zēnu prieki un bēdas" — 1929. g., „Makšķernieka piezīmes" — 1934. g.). Bez tam Iksens sakopojis rakstu krājumu par Latvijas atbrīvošanas cīņām — „Daugavas sargi" — 1923. g. Daudz citu sīkāku rakstu (stāsti, feļetoni — ar pseud. Andriks) izkaisīti periodikā.

A. Pl.

Aīda Niedra

ČIGĀNIETE

(1. turpinājums)

„Liec viņai mieru!" otra biedināja un bārdamās viņas abas iegāja silā.

Marcinkēviču vezuma sievietes vēl nebija gājušas mangot.

Bet kad atnāca Minna, viņas paņēma savas kules un aizgāja.

Jaunā čigāniete apsēdās un vērās ugunī.

Trijkājī iekārtais pods burbuļoja. Tanī bija tikai karsts ūdens.

Viņa pacēlās un izlēja ūdeni. Tad nolika podu malā un atkal apsēdās uz satrunējuša celma un salika rokas. Viņa gaidīja. Gudra pravietība iezīmējās viņas vaigā. Aiz priedēm, pa gludeno skuju ceļu švirkstēja soļi. Viņa nepakustējās.

Un kad nācējs bija jau klāt, viņa pacēla galvu un pasmaidīja.

„Vai jūs atnācāt?" viņa laipni prasīja un viņas smaids bija lēnprātīgs un saulains tumšajā sejā.

„Tu esi kā piemilzusi ķiršu oga," viņš atbildēja.

Šis puisis viņas priekšā stāvēja priecīgs. Viņam patika rāmā un skaistā čigāniete.

Viņas maigums bija glāsains un viņš apbrīnoja šo maigumu, kuŗu sevī slēpa katra latviešu sieviete, bet čigānietei tas šķita svešniecīgs.

„Kad bars dosies prom?" viņš prasīja, cieši ievērdamies viņas acīs, un pēkšņi viņa jaunā un gaišā seja nobālēja.

Šis gaišais vaigs bija stingrs.

Viņš bija atnācis darba drēbēs. Atnācis no lauka.

„Kad bars dosies prom?" viņš atkārtoja.

„Parīt."

„Tad es nākšu un paņemšu tevi."

„Labi," viņa pameta ar galvu. Kuplās pīnes atraisījās un nošļuka uz pleciem. Noritinājās kā melni un vizoši gredzeni.

Straujiem soļiem viņš piegāja klāt un ar vāru plaukstu noglaudīja krāšņās bizes un maigo vaigu.

„Dzīvo vesela! Nākšu rīt."

Un viņš tūlīt atkāpās bikls, jo šim mežam bija acis un ausis un latviešu puisim te neklājās klaiņot.

Čigāniete palika sēžam pie ugunskura un noraudzījās, kā puisis pazuda noras ceļā.

Viņas seja blāzmojās un acis spīdēja dzīvas un apņēmīgas.

Gar priedēm nāca sievas. Minna paņēma podu un atnesa ūdeni, un atkal iekāra trijkājī.

Māte pameta nešļavu un teica:

„Liec podā!"

Un it kā aizcietusies, kāra, drebošiem pirkstiem viņa satvēra degli un aizkūpināja savu smēķeni.

To pašu darīja arī vedekla un sievas sūca savas smēķenes klusumā.

Tā atlaidās viņu saspringtie locekļi un viņas iesāka vervelēt, plātīdamās ar rokām, iegrozīdamās no celmiem uz sūnainās zemes un rauzdamas ar kāju pirkstiem čiekurus un zarus.

Minna aplūkoja un izkravāja nešļavu. Viņa nesmēķēja un viņas zobi bija balti un koši.

„Vārīšu tauku putru," viņa teica un iemeta podā gabaliņu tauku un miežu putraimus.

Sievas aplaizīja lūpas.

Tauku putra bija gards ēdiens. Ar sīpoliem un pipariem.

Mātes mute cieši pieplaka smēķenei.

Viņas tumšās acis raudzījās ugunskura liesmās. Silu piepildīja dūmi un pacēlās ēdiena smarža.

Pie dažām teltīm sievas nekā nebija atnesušas vai arī nozagušas, un viras pods palika tukšs.

Tad čigāns ņēma stipru džindžalu un nopēra savu slinko palaidnieci.

Brēcieni, klaigas, smiekli un asarainas nopūtas sajaucās ar maigas un skumjas dziesmas meldiju.

„Lūk, nāk Sīmanis!" pēkšņi iesaucās māte. Vedekla iesprauda mutē sev resnu cigāru. Viņa to bija ilgi taupījusi.

Nāca varena auguma čigāns.

Viena viņa kāja bija greiza un sakropļota. Kājas pēda smagajā stulmenī bija sagriezusies un līdzinājās milzīgam un neveiklam pakavam.

Čigāns vicināja ar misiņa karuļiem apkārstīto pātagu un svilpodams krišus atkrita uz celma. Viņa acis bija pelēkas un drūmas. Bet valoda nebija ne skumja, ne arī baiga. Viņš stāstīja, ka labi izmainījis zirgu.

„Tepat aiz tilta uz ceļa. Brauca piedzērušais Vītols. Tas pats, kuŗa mājas priekšā aug trīs ozoli un kūtij ir izbirzis paksis, lai nāk, kas grib laidarā, un ņem, ko grib!"

Bija pienācis Minnas tēvs. Viņš apbrīnā iekliedzās.

„Jā, Sīmanis māk," smēķeni no mutes izņēmusi, teica vecene. Viņa spļāva caur zobiem velkli un tālu.

„Un Sīmanis grib Minnu," teica vedekla, tīstīdama krūts bērnu un likdama zīst.

Viņas krūts asi smaržoja pēc sūnas, ugunskura dūmiem, pēc smēķiem un viņas pašas sviedru rasas.

Vecie nekā neatbildēja.

Minnas skats pārslīdēja pāri Sīmanim.

„Jā, skaties vien uz manu kāju, skaties! Kumeļš, ērzelis to man saspēra pirms trim gadiem," čigāns nikni iekliedzās un viņa roka ar pātagu nošvīkstēja gaisā.

„Tu esi vīrs," turpināja vedekla, „tu spēsi Minnu iemantot. Sievietēm patīk vīra spēks un stingra dūša."

Minna piegāja pie ratiem, paņēma smeļamo kausu un skārda skutules un atgriezās pie ugunskura.

Viņa smēla un pildīja skutules.

(Turpinājums sekos)

Zviedru armijas vadība prasa, lai „katrs zviedrs būtu gatavs pretoties"

SKANDINAVI NORAIDA KOMŪNISTU APGALVOJUMUS PAR SLEPENIEM LĪGUMIEM AR ASV UN ANGLIJU, UN STRĪDŪ IEJAUC ARĪ BALTIEŠU BĒGĻUS

Zviedrijas militārie vadītāji prasa pastiprināt valsts aizsardzību, lai varētu stāties pretim jebkādiem nākotnes kaŗa draudiem, kas kļūstot aktuālāki, ziņo „Daily Mail". Armijas virspavēlnieks un flotes un aviācijas štābu priekšnieki atzinuši par pilnīgi nepieņemamiem valdības aizsardzības plānus, kas paredz nedaudz samazināt bruņotos spēkus.

Augsti virsnieki pieprasa lielākus līdzekļus bruņotiem spēkiem un bez tam prasa, lai zviedru tautu sagatavojot arī psicholoģiski — „katram zviedram jābūt gatavam pretoties", teikts viņu ziņojumā parlamentam. Aizsardzības plānus sagatavojot, esot jāparedz armijas decentrālizācija, lai vajadzības gadījumā atsevišķas daļas varētu cīnīties arī tad, ja tās būtu nogrieztas vai izolētas dažādās valsts daļās. Sevišķa vērība esot jāveltī aizsardzībai pret uzbrukumiem ar gaisa desantiem.

Lielākais dāņu laikraksts „Politiken" asi noraida laikraksta „Land og Folk" apgalvojumus, ka Skandinavijas valstīm būtu slepeni militāri nolīgumi ar rietumu lielvalstīm, kā arī apgalvojumu, ka par to liecinātu angļu ieroču iepirkšana dāņu armijas vajadzībām. Šos apgalvojumus, kas pieminēti arī mūsu laikrakstā, plaši citēja padomju prese.

„Politiken" sniedz Dānijas aizsardzības ministra paskaidrojumus, ka „Dievs un ikviens cilvēks zina, ka esam pirkuši ieročus Anglijā". Bet tas esot noticis tikai tāpēc, ka neviena cita valsts nav Dānijai ieročus piedāvājusi, un tie vajadzīgi pēc tam, kad vācieši bija dāņu armiju pilnīgi atbruņojuši.

„Land og Folk", kas, pēc citu dāņu laikrakstu ziņām, ir ļoti tuvs komūnistiem, arī pēc šī ministra paskaidrojuma esot turpinājis apgalvot, ka pastāv militāra alianse. „Politiken" aizrāda uz zīmīgo apstākli, ka „Land og Folk" sakās saņēmis informāciju no Londonas, bet padomju laikraksts „Soviet Monitor", kas iznāk Londonā, ievieto to pašu informāciju un saka, ka tā ņemta no laikraksta „Land og Folk" Kopenhagenā.

Sīvās debates, kas par šo jautājumu izraisījušās skandinavu presē, acīm redzot vēršas plašumā, jo „Land og Folk" jau sācis pārmest citiem laikrakstiem arī viņu nostāju baltiešu bēgļu jautājumā. Arī tas, ka šos padomju pieprasītos bēgļus neizdodot, liecinot par slepenu līgumu pastāvēšanu. Pilsoniskie laikraksti atsakās šo fantastisko apgalvojumu vispār diskutēt. Lielākais labā spārna laikraksts „Nationaltidende" pieprasījis, lai tieslietu ministrija nodod komūnistu laikraksta redaktorus tiesai par valsts nodevību.

Chronika

Latviešu teātris Eslingenā sācis iestudēt R. Blaumaņa Trīnes grēkus J. Lejiņa režijā. Piedalās J. Lejiņš, R. Birzgalis, K. Veics, A. Mitrevics, S. Pence, E. Tauriņa. Dekorācijas un kostīmi pēc prof. J. Kugas zīmējumiem. Pašlaik teātris ar M. Ziverta Ākstu apmeklē Fišbachas, Hersbrukas, Valkas, Erlangenas un Ansbachas nometnes.

Mintauta Eglīša noveles Paaudžu pils, izdevis A. Sēlzemnieka apgāds ar E. Ābeles vāka zīmējumu.

Šim numuram pievienotas 2 lapaspuses, kuŗas saņem ATPŪTAI pasūtinātāji.

AR SLĒPĒM MĀKOŅOS

PIEZĪMES PAR 2. TRIMDAS SLĒPOŠANAS MEISTARSACĪKSTĒM BERCHTESGĀDENĀ

Būdams Berchtesgādenā jau gandrīz „iedzimtais", sīki pazīdams kalnu ceļus, bruņojies ar rutīnu un apdomību, sekmīgākais dalībnieks „latviešu otrajās trimdas meistarsacīkstēs slēpošanā bija mūsu vecais un atkal arī jaunais meistars Vilis Skrastiņš. Viņš ir arī šī sarīkojuma noorganizēšanas īstais „autors". Ļoti „āķīgus" ceļus slalomā un nobraucienā bija izraudzījis vecmeistars Kurts Liberts, kas šoreiz sacīkstēs pats nepiedalījās.

Nejaušību šajās sacensībās izrādījās gandrīz tikpat daudz kā olimpiskajās spēlēs St. Moricā. Slēpotājus vispirms izjokoja mainīgais laiks. Trijās dienās lietus mainījās ar sniegu un kalnos dārdēja pat pērkons! Nebija arī sniega bagātības. Sacīkšu dalībnieki kāpa 30 min. pa sūnainām takām, kamēr Zilbergā, gabaliņu aiz Insulas nometnes, varēja sameklēt slēpošanai izdevīgas vietas.

18 km slēpojumā izpalika gaidītā Viļa Skrastiņa un Reiņa Upes sīvā spēkošanās. Pēdējais 2 km pirms mērķa iebrauca kādā strautā, slēpes apsala ar sniegu un tika uz priekšu tikai soļojot. Neveiksme Upi vajāja arī slalomā. Pirmajā braucienā viņš krita un kaut arī apm. puskilometru garo ceļu ar 150 m augstuma starpību otrajā nobraucienā veica absolūti labākajā laikā (57 sekundēs), uzvarēt vairs nespēja. Ar visāda veida klizmām iepazinās arī citi dalībnieki. Visgrūtāk klājās nobraucienā, jo kalni bija pilnīgi mākoņos un varēja redzēt tikai pāris soļu uz priekšu. Tā nu izrādījās īsta slēpošana mākoņos! Slalomā kritiena dēļ visas uzvaras izredzes zaudēja Augusts Reimanis, bet Lidijai Antēnai atraisījās slēpju saites. 5 km slēpojumā sievietēm dūšīgajai berchtesgādenietei Velgai Zaļai lūza slēpe un krītot pret kokiem viņa pamatīgi sasitās.

Negaidīti dalībnieku vidū ieradās Aleksandrs Sūrums. Viņš atbrauca no Austrijas, ar slēpēm šķērsojot Alpus. Sūrumam, kas piesavinājies austriešu moderno skolu, slalomā bija visskaistākais stils. Svešajos apstākļos viņš tomēr guva tikai viduvējus panākumus. Stila ziņā priekšzīmīgs izrādījās arī Vidvars Hermanovskis, kam gan vēl trūkst rutīnas un izturības. Visus slaloma technikas sīkumus izstudējis Egons Laurs. Slēpojot bez treniņa, labus panākumus guva Jānis Zvirbulis. Distanču slēpotāju saimē jauns atklājums ir minchenietis Valfrīds Zariņš, bet sieviešu sacensībās Alpu disciplīnās — Hanavas ģimnaziste Ilze Viļuma. Distančnieču vidū meistarei Ilgai Kārkliņai vēl vienmēr nav nopietnu pretinieču.

Mūsu slēpotāji nevar lepoties ar starptautiski nozīmīgiem sasniegumiem, bet rezultāti (skat. „L." pagājušā numurā) arvien uzlabojas, kaut bieži jāpiedalās sacīkstēs ar patapinātiem apaviem un slēpēm. Meistarsacīkšu uzvarētāji saņēma medaļas un Berchtesgādenas Insulas nometnes dāvātās balvas. Iespējams, ka marta vidū izdosies noorganizēt meistarības izcīņu 4×10 km stafetē. Projektā vēl ir arī daži citi latviešu sarīkojumi un amerikāņu joslas DP meistarsacīkstes.

Št.

Pasaules YMCAs iekārtotajā slēpošanas mītnē Ga-Pa interesenti var pieteikties šīs skolas vadītājam V. Lagzdiņam: München-Pasing, Scharnitzstr. 2.

Šoziem paiet 10 gadu, kopš pirmais cilvēks pasaulē ar slēpēm aizlēca 100 m. Tas bija austrietis Seps Bradls, kas ir Austrijas labākais lēcējs arī vēl tagad.

„Police Gazette Gold Cup", amerikāņu sporta trofeju, ko piešķir sportistēm par izciliem sasniegumiem, pēc atgriešanās dzimtenē saņems kanādiešu daiļslidotāja Anna Barbare Skote.

Rumānijas valdība ar dekrētu aizliegusi boksu, jo tas esot buržuāziskā laika atliekas, ziņo BBC.

Starptautiskā sporta preses savienība, kas dibināta 1924. g., sanāksmē Parīzē, piedaloties 11 valstu pārstāvjiem, atkal atjaunojusi darbību. Par pagaidu prezidentu ievēlēts Viktors Boins (Beļģija). Savienības kongress notiks olimpisko spēļu laikā Londonā.

Maksis Šmelings paskaidrojis preses pārstāvjiem, ka viņam vēl esot izredzes cīnīties ar pasaules meistaru Džo Luisu.

PSRS ātrslidotājas izcīnīja visas 3 pirmās vietas pasaules meistarsacīkstēs Turku (Somijā): 1. bija pasaules rekordiste Marija Isakova ar 216,397 p., 2. Lidija Selichova 222,537 p. un 3. Soja Holščevņikova.

Holandietis Brokmans starptautiskās ātrslidošanas sacīkstēs Norvēģijā pārspēja skandinavu izlases spēkus 5000 m slidojumā. Viņa rezultāts bija 8:24,8 min. Otro vietu ieguva Hedlunds (Zv.) un tikai 3. v ierindojās Liaklevs (Norv.).

Eiropas meistarsacīkstēs ātrslidošanā Oslo uzvarēja St. Moricas zelta medaļas ieguvējs 5000 m distancē Reidars Liaklevs (Norv.) ar 198,078 p., 2. Hedlunds (Zv.) 199,362 p., 3. Ludbergs (N.) 199,935 p., 4. Farstads (N.) 200,150 p., 5. Brokmans (Holande) 201,162 p.

Oto Šveikarts, vācu kādreizējais Eiropas meistars grieķu-romiešu cīņā, miris kādā gūstekņu nometnē Francijā.

Jauns pasaules rekords svara celšanā: ēģiptietis K. E. Tounijs vidējā svarā abrocīgi uzspiedis 127,5 kg.

DAŽOS VĀRDOS

Atombumbu izmēģināšanu arktikas apgabalos rīkošot amerikāņu flote, ziņo franču aģentūra no Losandželosas.

Arī sievietes iegūs balstiesības Beļģijā sākot ar 1949. g. 21. jūliju.

Šanghajas tuvumā notiek Ķīnas pilsoņu kara kaujas. Nacionālisti atvaira komūnistu desantu, kas izcēlies malā ap 70 km no šīs lielpilsētas.

Zāras apgabals saimnieciskos darījumos ar pārējo Vāciju no 1. aprīļa skaitīsies „ārzeme".

ASV oficiāli atteikušās no 14 eksterritoriāliem atbalsta punktiem Panamā.

Ekskaralis Michails zaudējis Rumānijas pavalstniecību. Viņa vārds minēts pirmais garā to personu sarakstā, kam Rumānijas valdība atņēmusi pavalstniecību. Viņa īpašumus konfiscēs. No Lozanas ziņo, ka ekskaralis ar māti un Burbonu-Parmas princesi Annu tuvākās nedēļās došoties uz ASV.

Demokratizējot tiesas, Rumānijā no jauna atlaisti 210 tiesneši.

No 820 lordiem Anglijas augšnamā savas vietas būšot jāatstāj 520, ziņo „Daily Mail". Bez tam jaunieceltiem augšnama locekļiem vairs nepiešķiršot titulus, bet tos saukšot vienkārši par kungiem, kundzēm un jaunkundzēm.

Andrejs Višinskis rakstot divu sējumu grāmatu par „Dekadento rietumu demokratiju". Pirmais sējums būšot par Angliju, otrs par ASV. Pēc „Newsweek" ziņām, Višinskis esot izteicies, ka materiālus par ASV viņš esot savācis, uzturēdamies Nujorkā UN pilnsapulces laikā, bet par Angliju viņam materiāli esot bijuši jau agrāk.

Samazināt cigarešu patēriņu aicinājusi Francijas valdība, jo franči tagad izkūpinot gandrīz divreiz tik daudz cigarešu kā pirms kara un par trešdaļu mazāk pīpju tabakas. Caurmērā katrs francūzis 1936. gadā esot nopīpojis 412 cigaretes, 1946. g. — 600 un 1947. g. — 700 cigarešu.

Jauna veida sintētiska gumija, kas 20 proc. izturīgāka par dabisko kaučuka gumiju, esot izgatavota kādas amerikāņu sabiedrības fabrikās, izmantojot pa daļai arī vācu gumijas rūpniecības noslēpumus. No jaunveida gumijas „ultipara" ražotās riepas būšot pērkamas jau pēc mēneša.

Daudz noslīkušo peldot pa plūdu piemeklētajiem apgabaliem vidus un dienvidu Turcijā, kur zem ūdens pazuduši veseli ciemi. Tuvāku ziņu par upuru skaitu vēl nav.

Pienu no sojas pupām mēģina izgatavot kāda laboratorija Holšteinā.

Atklājot jaunu ofensīvu pret komūnismu, Frankfurtes raidītājā komūnisms Eiropā nosaukts par „launuma, negodīguma un neatbildības kombināciju".

5.700.000.000 dolaru Beļģijai izmaksājis otrs pasaules karš.

Molotova pistole — tukša vai pielādēta?

PIELAIŽAMS, KA ARĪ PADOMJU SAVIENĪBA ZINA ATOMBUMBAS NOSLĒPUMU, BET TAS NAV SEVIŠĶI TICAMS

Šai rakstā sniedzam amerikāņu lietpratēja Boba Konsidaina, žurnālista Donalda Bella un profesora Viljama van Narvika spriedumus par to, vai ticams, ka arī Padomju Savienība ieguvusi atombumbas ražošanai vajadzīgās zināšanas un spēj to ražot.

1945. g. 6. augustā amerikāņu lidotāji nometa atombumbu virs Hirošimas. Tieši 27 mēnešus vēlāk, pag. gada 6. novembrī padomju ārlietu ministrs Molotovs izmeta spēcīgu psicholoģisku bumbu, boļševistiskās revolūcijas 30. gada dienas priekšvakarā paziņodams pasaulei, ka ASV ticība atombumbas noslēpumam esot illūzija, jo šis noslēpums jau sen vairs tāds neesot. Kopš tā laika nav mitējušies rietumvalstu zinātnieku pārspriedumi, vai tiešām arī Padomju Savienība tagad būtu šī noslēpuma īpašniece. Kopsavilkumā lietpratēju atzinums ir apmēram tāds, ka krieviem gan esot varbūt atomu skaldīšanai vajadzīgās zināšanas un formulas, bet lai uzceltu atombumbu ražošanai vajadzīgās komplicētās fabrikas, tiem vajadzēs vēl ilga laika. Vērtējumos šis laiks svārstās starp 3 un 15 gadiem.

Kāds izcils amerikāņu zinātnieks un kādreizējais atomenerģijas komisijas priekšsēdis, uz kuru atsaucas Donalds Bells, izteicies, ka nav pasakāms termiņš, kad krievi varētu sākt ražot atombumbu, bet varot pielaist, kaut arī ar ļoti mazu ticamību, ka viņiem jau ir atombumba. Visumā rietumos Molotova psicholoģiskajai bumbai netic, bet tomēr uzskata par pareizāku ar to rēķināties. Situācija līdzīga, kā ar vīru, kas pavērsis pret otru pistoli. Ir pamats domāt, ka pistole nav pielādēta, bet absolūti droši to nevar zināt.

Nav droši pārbaudītas un pierādītas runas par it kā Sibirijā notikušiem atombumbas mēģinājumiem, kas pēdējā laikā atkal pārstaigājuši ārzemju presi. Lietpratēji norāda, ka būtu grūti saglabāt noslēpumā tik milzīgu pasākumu kā atombumbas fabrikāciju, kurā jānodarbina liels skaits cilvēku. Rietumu sabiedrotie šo noslēpumu tomēr sekmīgi saglabāja vairākus gadus, kaut arī ASV ikvienam iespējams brīvi apceļot, kamēr Sibirijas vidiena ārzemniekiem praktiski nepieejama. Skaidri zināms, ka krievi dažādās vietās rok urānu un to arī izstrādā. Bet arī lielas krievu urāna izstrādāšanas rūpnīcas atklāšana vēl neko nepierādītu.

Jau vairākkārt ziņots par intensīvu urāna rūdu rakšanu Vācijas krievu joslā, Aues rajonā. „Daily Mail" nesen sniedza jaunu kāda vācu ķīmiķa ziņojumu par apstākļiem Aues raktuvēs. Ķīmiķis, kas nosaukts pieņemtā vārdā par Kārli Šmitu, nodarbināto skaitu vērtē uz 70.000. Visumā viņa apraksts sedzas ar agrākajiem ziņojumiem. No Šnēbergas raktuvēm oktobrī esot izvestas 40—50 kastes rūdas dienā, un tur agrāko 120 vīru vietā tagad nodarbinot 800. Kopš katastrofas, kas oktobrī nonāvēja 80 cilvēku, uzlabotas aizsardzības ierīces. Normu izpildīšanu sekmē ar pārtikas saiņu izdalīšanu. Speciālisti un priekšstrādnieki saņemot t. s. „Staļina saiņus". Tomēr daļa strādnieku, kas pa lielākai daļai norīkoti darbos piespiedu kārtā, slepeni bēgot no rūpīgi apsargātajiem raktuvju rajoniem.

Svarīgi būtu zināt, vai krievi ražo urānu 235 un plutoniju un vai tie konstruējuši iedarbināšanai nepieciešamo mechanismu. Pēc dažu zinātnieku apgalvojumiem, būtu iespējams ar Geigera aparātiem konstatēt, vai Padomju Savienībā tiešām jau sprāgusi izmēģinājumu atombumba. Ja krieviem tiešām būtu atombumba, tad nav ticams, ka viņi to klaji parādītu. Molotova mistiskais izteikums varētu būt blefs. Padomju Savienībai būtu izdevīgi, raksta Donalds Bells, ja ASV koncentrētos tikai uz atomieročiem, atstādamas novārtā citus, parastos ieročus, lai tad kritiskā momentā konstatētu, ka arī atomieročus nevar izmantot, baidoties no pretrīcības. Bet Molotova paziņojums drīzāk pamudinās ASV pastiprināt arī visus pārējos ieročus. Otrkārt, šī paziņojuma nolūks varētu būt bijis stiprināt padomju pozicijas pašreizējā diplomātiskajā pokera spēlē.

Amerikāņu lietpratējs Konsidains pārliecināts, ka krieviem ir lielākā daļa no atombumbas noslēpuma un tie pūlas uzsākt ražošanu. Padomju rūpnīcas, domājams kaut kur dziļi Urālos, noteikti strādājot dienu un nakti. Lielais franču fiziķis Žolio-Kirī, kas visdedzīgāk stāv par tūlītēju atomenerģijas noslēpumu atklāšanu visai pasaulei, drīz pēc Vācijas kapitulācijas padomju armijas lidmašīnā devies uz Padomju Savienību. Žolio-Kirī bija vienīgais labi informētais atomfiziķis, kas atteicās pārtraukt savu atklājumu publicēšanu garajā izmēģinājumu periodā ASV. Viņš pēc pārliecības esot stingri kreiss.

Tāpat slepeni notika pētījumi Vācijā. Konsidains atgādina, ka kaŗa beigu periodā ASV 8. gaisa flote izdarīja koncentrētu gaisa uzbrukumu kādai vācu atombumbas laboratorijai un neapstrādāta urāna noliktavai, no kuŗas krievu spēki bija vairs tikai dažu jūdžu attālumā. Amerikāņi toreiz paskaidrojuši, ka notikusi kļūda. Padomju Savienība esot ietaupījusi apmēram divus gadus sarežģīta eksperimentāla darba. Bez tam padomju spiegi ieguvuši ne vien Kanādai uzticētu informāciju, bet arī vērtīgu tīra urāna 235 paraugu, kura iegūšanai ASV patērējusi 3 gadus milzu darba un līdzekļu.

ASV daudz pārmetumu izteikti amatpersonām par t. s. Smisa ziņojuma publicēšanu, kur esot pateikts 80 proc. no visa, kas jāzina par atombumbu. Ziņojumā sīki aprakstītas divas metodes U-235 iegūšanai no U-238 un diagrammās rādīta metode plutonija iegūšanai no U-238, apšaudot to ar U-235 izstarojumiem. Tāpat Smisa ziņojumā aprakstītas detonācijas metodes. Arī Konsidains pielaiž varbūtību, ka krieviem jau būtu atombumba, bet vairāk gan tic versijai, ka viņiem bumbas ražošanai vajadzīgi vēl 3—4 gadi. Liekas, ka krievi vēl nezinot dažas lietas: bumbas sarežģīto mechanismu, pareizo U-235 vai plutonija daudzumu, kas vajadzīgs bumbai uc. Bet šīs esot samērā viegli atrisināmas problēmas.

Amerikāņu urāna rūpnīcā Okridžā un plutonija rūpnīcā Hanfordā esot ierīces, kas pirms tam nekur nav redzētas. Operācijas ar plutoniju Hanfordā kontrolē ar sarežģītām ierīcēm no attāluma. Personālu aizsarga milzīgas betona sienas, un vajadzīgās darbības izdara „tērauda rokas", ko vada no instrumentu dēļa. U-238 masā ir tikai ap 0,7 proc. U-235 atomu. Lai tos iegūtu, U-238 jāreducē par gāzi un jāraida cauri ārkārtīgi gaŗiem kanāļiem, kam vienā pusē pierīkoti elektromagnēti. Tos iespējams darbināt tikai ar milzīgām spēkstacijām.

Franču prese nesen sniedza Padomju Savienības pazinēja un augstu padomju amatpersonu personīgā drauga prof. Viljama van Narvika izteikumus, piešķirot tiem sensācionālu nozīmi. Narviks uzsvēra, ka krieviem stipri palīdzējusi angļu zinātnieka Dr. Allana Nenna Meja 1945. g. oktobrī sniegtā informācija. Kanādas spiegu lietā iejauktais angļu zinātnieks, kam piesprieda 10 gadus cietuma, bija piedalījies arī amerikāņu pētījumos Okridžā. Jau 1946. g. sākumā Jablonaja kalnos un Sibirijā esot sākušās rūdu medības urāna iegūšanai.

Padomju atompētījumos esot iesaistīti vācu zinātnieki Maksis Štēnbeks, Dr. Gustavs Hercs un prof. Volmers, kas kaŗa laikā bija strādājuši elektronu pētniecībā. Cita vācu zinātnieku grupa ar Dr. Kārli Bernhartu un Dr. Kurtu Mī, Manfreda fon Ardennes vadībā, esot saistīta ciklotronu būvei Kaukazā. Alaghazu kalna pakājē Kaukazā 1945. g. septembrī sākta pētījumu laboratoriju izbūvē. Charkovas speciālists prof. Kapica un prof. Jafē saņēmuši pavēli pētījumus nobeigt ar sekmēm.

Arī Narviks uzsver, ka padomju zinātniekiem vēl radot grūtības atomu skaldīšanai nepieciešamo lielo enerģijas krājumu iegūšana, jo nav pilnībā atjaunotas visas sapostītās spēkstacijas. Prof. Narviks domā, ka krievi savas atombumbas grib iedarbināt ar citām metodēm. Viņiem talkā nākot pie Kronštates un Uzedomas un Bornholmas salā atrastie vācu V-ieroči. Šajā sakarībā arī esot jāizskaidro 1946. g. vasarā virs Zviedrijas novērotie noslēpumainie ķermeņi. Mistiska loma esot arī atrastajai „Vulkan" fabrikas zemūdenei XXVI, ko dzenot tvaika turbīna un kas varot palikt zem ūdens neierobežotu laiku. Pēc Narvika domām, krievi šo zemūdeni izbūvējot par V-ieroču izšaujamo ierīci.

M. Č.

Sludinājumi

ALFRĒDS KALNĀJS,
(17a) Mannheim, Nebeniusstrasse 9. DP Camp

PASTMARKAS
pērk, pārdod un izsūta; mainburtnīcas pret mainburtnīcām uz Michel'a kat. bazes jeb skaitu pret skaitu: Latvijas, Lietuvas un Igaunijas paketes 25, 50, 75 u. daž.; Eiropas un Āreiropas paketes 100, 200, 500 un daž.; joslu markas; pastmarku katalogus, žurnālus, aizbāžgrāmatas, krājburtnīcas un daž. piederumus. Ekspertīzes. Atsauksmes. Padomi.

NOTIS
pārdod; īrē, izsūtot pret garantiju; pārraksta, aranžē. Komponistu ģīmetnes. Nošu pastkartes.

MŪZIKAS INSTRUMENTI UN PIEDERUMI.

GLEZNAS
(latv. mākslinieku uc), asējumi, kopējumi, spec. pasūtinājumi, tautas tērpu pastkartes, bilžu ierāmēšana uc.

„LATVIJAS" ABONEMENTS,

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā RM. 7.— mēnesī — ar „Atpūtai", kas iznāk reizi nedēļā — RM. 9.— mēnesī; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eksemplāriem — RM. 6.— mēnesī par eks., bet ar „Atpūtai" RM. 8.— par eks. Sludinājumu maksa: RM. 3.— par vienslejīgu iespiedrindu vai tai atbilstošu telpu; piederīgo meklēšanas sludinājumi pa puscenu, bet ne mazāk ka RM. 6.— par sludinājumu.

Abonementu pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai", (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmann-Platz 7.

Iznākusi **inž. T. Lapiņa**
RADIOTECHNIKA
pašmācībai un kursiem.
Cena RM 30.—.
Iespiesta rotātora technikā, form. DIN A 4, 110 lapp., 112 zīm. un 12 tabulas. Pasūtināma pie **inž. T. Lapiņa,** (16) Weilburg, Neugasse 10 un pie **inž. V. Rūvalda,** (13b) Augsburg-Hochfeld, Firnhaberstr. 21. (616)

Meklēju piederīgos, kas 1944./45. g. dzīvoja Glashüttē pie Drezdenes. Lūdzu tur bijušos tautiešus atsaukties. **Z. Āboliņa:** (13a) Hersbruck, Latvian DP Camp.

PASTMARKAS
Pērku un mainu Latvijas, Lietuvas, Vācijas markas. Piedāvājumus lūdzu ar cenu. **E. Āboliņš:** (13a) Hersbruck, Latvian Camp. (622)

Imantu Krūmiņu, dz. 1926. g. 26. sept., no Ābeļu pag., 1944. g. sept. sākumā nosūtīts ar kuģi no Rīgas uz Vāciju, meklē **Vilis Lakstīgala:** (16) Giessen/Lahn, Waldsiedlung, Licherstr. 106. (619)

Vientuļa nopietna latvju meitene, 24 g. v., katoļtic., ar lauksaimniec. un mājturības skolas izglītību, vēlas sarakstīties ar piemērota vecuma un izglītības tautiešiem. Adrese: (16) Babenhausen/Hessen, DP Camp, Postlagernd „Alfa". (617)

Olaines - Katlakalna dr. mācītāju **Arminu Treuju** meklē **Olga Garecka:** 1. South Str. Rochdale, England. (606)

Tautietes, vecumā no 25—30 g., kas vēlētos izceļot uz Beļģiju, rakstiet nopietnā precību nolūkā **A. Varslavānam:** 20 Rue Chavannes, Charleroi, Belgique. (564)

Trīs melnie - **Džeks, Džims un Džo** vēlas iepazīties ar tautietēm vec. no 18—23 g. Vēlama ģīmetne. Adr.: (16) Giessen, Licherstr. 106, L. S. Co 7132. (611)

Lūdz atsaukties **Eleonoru Gregorčiku,** dz. Veičuks, dz. 1914. g., ar meitiņu **Mudīti,** dzim. 1935. g. Pēdējā dzīves vieta Rīgā. Ir ziņas no vīra Latvijā. Rakstīt **Emmai Balodei:** (13b) Neuötting, Paulusstift, Oberbayern. (609)

Par **Vili Vasariņu,** bij. 19. divīzijas karavīru Kurzemē, lūdz ziņas brālis **Arturs Vasariņš:** (12b) Glasenbach b. Salzburg, DP Camp 12, Austria. (600)

Ilmāru Skaistkalnu, dzim. 1925. g. Rīgā, kurš 1943./44. g. febr. bija Travemindē un 1945. g. febr. sākumā no Lauenburgas nosūtīts uz Kurzemi, meklē vecāki. Draugi, ja ko zināt par viņa likteni, lūdzu rakstīt **Kārlim Skaistkalnam:** (21a) Stemmer 165, Kr. Minden i. W. (620)

†

No dzimtenes saņemta ziņa, ka

skolotājs

DĀVIS PAĻEJS

miris 1948. g. 11 janv. Vijciema „Punkalēs". Apbedīts 1948. g. 22. janv. Vijciema kapsētā.

Augšā aiz zvaigznēm,
Tur tiksies reiz mīli
Tie, kas šai pasaulē šķīrušies bij.

Draugi, kaimiņi un skolnieki Vācijā

†

No dzimtenes saņemta sēru ziņa, ka mūsu mīļā

Anna Aleksandra Pētersone

dzimusi 1901. g. 8. martā Mazsalacas „Krastiņos", mirusi 1947. g. 3. jūlijā Vecsvirlaukas „Upītēs", apbedīta Kalnakroga kapos.

Pēc viņas skumst māte dzimtenē, brālis ar ģimeni Sibirijā, māsa ar ģimeni Vācijā.

Aleksandrs Liepa

Spriest par to, vai Jānis Sarnaps ir traks vai nav traks, es neņemšos nekādā gadījumā. Kas gan mūsdienu pasaulē var uzdrošināties par trakumu spriest?

Tiesa gan — Sarnaps man vecs draugs, bet par viņa izdarībām pēdējā laikā, kopš dzīvojam katrs savā nometnē, varu spriest tikai pēc baumām un pēc vēstulēm, ko šovasar esmu saņēmis no viņa un no citiem.

Vasaras sākumā aicināju Sarnapu ciemos pie sevis. Pēc laiciņa saņēmu vēstuli:

„Mīļais Juri!" rakstīja Sarnaps. „Es tomēr nebraukšu ciemos pie Tevis. Piedod! Bet tu dzīvo pilsētā, un jūtu, ka man nav labi izkustēties no nometnes, kas te, aiz švābu laukiem un meža, iemigusi un mierīga. Vakar piedzīvoju to no jauna. Biju pilsētā darīšanas kārtot. Ko es tur ieguvu? Neko citu, kā tikai sliktu garastāvokli. Bez tam vēl atzinu, ka esmu dīvains un neaprēķināms radījums. Mani no līdzsvara var izsist smieklīgi, sīki, nenozīmīgi starpgadījumi.

Redzēju automobili. Nekādu parasto gan. Milzīgu, visjaunāko amerikāņu modeli, platāku, spožāku, sarkanāku, rijīgāku un vēl līdzīgāku aizvēsturiskam rupucim par visiem, ko līdz šim biju skatījis. Riepas gurkstinādams, tas nobrauca cieši gar manām apputējušām kurpēm, kas lūkojās stacijas laukumā zem sterbeļainiem pārvietotas personas bikšu galiem. Automobilī bija tikai viens pats cilvēks — sieviete aiz augstas ziloņkaula krāsas stūres. Arī viņas seja likās no ziloņkaula — dzidri gluda un augstprātīgi vēsa. Biezā lūpu krāsa itin kā uzlika amerikānietei mākslīgu muti, divtik augstprātīgu.

Smieklīgs sīkums. Zinu. Bet joprojām nevaru atvairīt sajūtu, ka auto sabraucis kaut ko, uz kā esmu iekšķīgi balstījies. Briesmīgais pretstats starp pārvietotu personu noputējušās kurpēs un amerikānieti sarkanā automobilī neiziet no prāta. Protams, zinu, ka cilvēka vērtība nav lēšama dolaros. Bet tas neko nepalīdz. Piedod!"

Pagāja dienas trīs, un es brīnījos, ko lai atbildu šim dīvainajam Sarnapa izvirdumam. Tad pienāca otra vēstule:

„Piedod, Juri, to muļķīgo brēcienu, ko aizsūtīju Tev atbildes vietā Tavam ielūgumam. Saprotams, ka tā bija acumirkļa noskaņa. Tiklīdz saspaŗošos ceļa grūtībām, braukšu pie Tevis."

Līdz šim laikam Sarnapu ciemos neesmu sagaidījis. Ilgi nenāca arī vēstule. Tad saņēmu vienu, kas sākās ar dzejoli:

„Kas cilvēks ir bez dzimtenes,
Bez tautas un bez mājām?
Tik putekļis un pameslis
Zem svešu tautu kājām."

„Mīļais Juri," tālāk rakstīja Sarnaps. „Mani apsēduši čukstētāji. — Nezinu, kā lai citādi šo lietu nosaucu.

Vai Tu esi kādreiz piedzīvojis to, ka kāda sveša balss itin kā iemitinās Tevī un pilnīgi pret Tavu gribu čukst kaut ko, ko dzirdi tikai pats, bet ne tie, kas ap Tevi?

Vispirms čukstētājs vienā jaukā dienā sāka skandināt manī to Jaun-

Aforismi

Patiesība allaž jāatkārto vēl un vēl, jo arī aplamo mums visapkārt sprediķo vienmēr no jauna, pie tam nevis atsevišķi cilvēki, bet masa.

Johans Volfgangs Gēte

Nav iespējams nest cauri pūlim patiesības lāpu, neapsvilinot kādam bārdu.

Georgs Kristofs Lichtenbergs

Šķiet, ka cilvēkiieguvuši valodu nevis, lai noslēptu savas domas (kā to izteicis Taleirāns un pirms viņa Jongs), bet gan, lai noslēptu, ka tiem nekādu domu nav.

Sērens Kirkegārds

Brīvība ir — tiesības ievēlēt laudis, kas jums uzliek ierobežojumus.

„Dublin Opinion"

„Slavenība" ir persona, kas visu mūžu strādā, lai kļūtu tik slavena, ka to visi pazīst, un pēc tam staigā apkārt tumšās acenēs, lai neviens viņu nepazītu.

Lords Vilsons

Vienā svarīgā lietā tukša galva atšķiras no tukša spaiņa: jo tukšāka galva, jo grūtāk kaut ko tajā dabūt iekšā.

Kliftons Reinoldss

Aleksandrs Liepa

Cilvēks grib brēkt

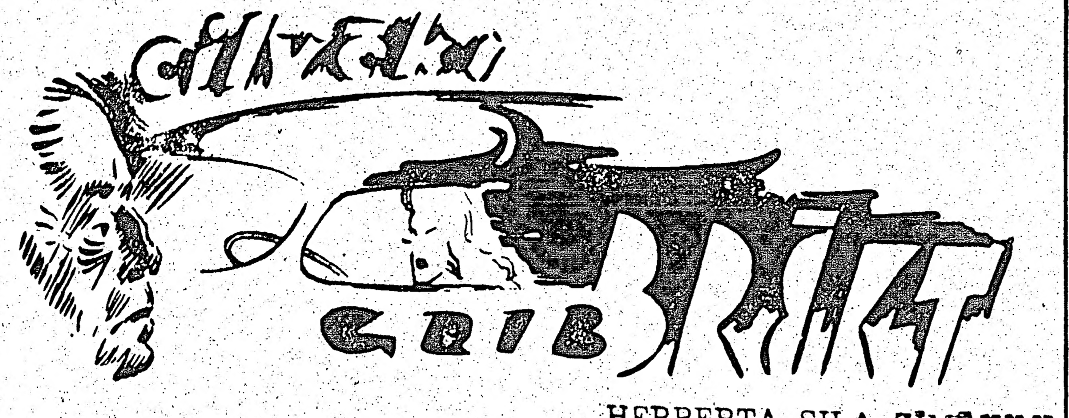

HERBERTA SILA ZĪMĒJUMI

Spriest par to, vai Jānis Sarnaps ir traks vai nav traks, es neņemšos nekādā gadījumā. Kas gan mūsdienu pasaulē var uzdrošināties par trakumu spriest?

Tiesa gan — Sarnaps man vecs draugs, bet par viņa izdarībām pēdējā laikā, kopš dzīvojam katrs savā nometnē, varu spriest tikai pēc baumām un pēc vēstulēm, ko šovasar esmu saņēmis no viņa un no citiem.

Vasaras sākumā aicināju Sarnapu ciemos pie sevis. Pēc laiciņa saņēmu vēstuli:

„Mīļais Juri!" rakstīja Sarnaps. „Es tomēr nebraukšu ciemos pie Tevis. Piedod! Bet tu dzīvo pilsētā, un jūtu, ka man nav labi izkustēties no nometnes, kas te, aiz švābu laukiem un meža, iemigusi un mierīga. Vakar piedzīvoju to no jauna. Biju pilsētā darīšanas kārtot. Ko es tur ieguvu? Neko citu, kā tikai sliktu garastāvokli. Bez tam vēl atzinu, ka esmu dīvains un neaprēķināms radījums. Mani no līdzsvara var izsist smieklīgi, sīki, nenozīmīgi starpgadījumi.

Redzēju automobili. Nekādu parasto gan. Milzīgu, visjaunāko amerikāņu modeli, platāku, spožāku, sarkanāku, rijīgāku un vēl līdzīgāku aizvēsturiskam rupucim par visiem, ko līdz šim biju skatījis. Riepas gurkstinādams, tas nobrauca cieši gar manām apputējušām kurpēm, kas lūkojās stacijas laukumā zem sterbelainiem pārvietotas personas bikšu galiem. Automobilī bija tikai viens pats cilvēks — sieviete aiz augstas ziloņkaula krāsas stūres. Arī viņas seja likās no ziloņkaula — dzidri gluda un augstprātīgi vēsa. Biezā lūpu krāsa itin kā uzlika amerikānietei mākslīgu muti, divtik augstprātīgu.

Smieklīgs sīkums. Zinu. Bet joprojām nevaru atvairīt sajūtu, ka auto sabraucis kaut ko, uz kā esmu iekšķīgi balstījies. Briesmīgais pretstats starp pārvietotu personu noputējušās kurpēs un amerikānieti sarkanā automobilī neiziet no prāta. Protams, zinu, ka cilvēka vērtība nav izteikta dolaros. Bet tas neko nepalīdz. Piedod!"

Pagāja dienas trīs, un es brīnījos, ko lai atbildu šim dīvainajam Sarnapa izvirdumam. Tad pienāca otra vēstule:

„Piedod, Juri, to muļķīgo brēcienu, ko aizsūtīju Tev atbildes vietā Tavam ielūgumam. Saprotams, ka tā bija acumirkļa noskaņa. Tiklīdz sasparošos ceļa grūtībām, braukšu pie Tevis."

Līdz šim laikam Sarnapu ciemos neesmu sagaidījis. Ilgi nenāca arī vēstule. Tad saņēmu vienu, kas sākās ar dzejoli:

„Kas cilvēks ir bez dzimtenes,
Bez tautas un bez mājām?
Tik puteklis un pameslis
Zem svešu tautu kājām."

„Mīļais Juri," tālāk rakstīja Sarnaps. „Mani apsēduši čukstētāji. — Nezinu, kā lai citādi šo lietu nosaucu.

Vai Tu esi kādreiz piedzīvojis to, ka kāda sveša balss itin kā iemitinās Tevī un pilnīgi pret Tavu gribu čukst kaut ko, ko dzirdi tikai pats, bet ne tie, kas ap Tevi?

Vispirms čukstētājs vienā jaukā dienā sāka skandināt manī to Jaunsudrabiņa četrrindu, ko uzrakstīju vēstules sākumā. Nezinu, kāpēc, nezinu, kādā sakarībā. Grāmatu, kur četrrinda iespiesta, nebiju lasījis jau sen. Čukstētājs izcēla to no manas atmiņas kā vecu sieksnu no atvara. Vairākas dienas bija vienalga, kur gāju, vienalga, ko domāju, vienalga, ko gribēju darīt — laiku pa laikam čukstētājs noskandēja skumjo dzejolīti kā zvanītājs ķirmis, kas izmitinājies vecas koka mājas sienā un, savu pulksteni uzvilkdams, neļauj gulētājam naktī mieru. Ikreiz, kad lūkoju saņemties un sākt ko prātīgu darīt, čukstētājs noskaitīja savu. Man pa visiem locekļiem izlija bezcerības nespēks. Negribējās vairs ne kustēties. Gribējās likties plakaniski uz muguras un gaidīt, kamēr visam pienāk beigas.

Sapurinājos. Nolēmu, ka vainīga tikai bezdarbība. Sāku atkal mācīties spāņu valodu. Iestājos drāmatiskajā pulciņā — jā, nesmejies, lūdzu — nolēmu, ka jāmēģina kļūt aktierim, lai varētu iedzīvoties citās, priecīgākās dzīvēs. Šķita pat, ka tas līdzēs.

Čukstētājs mainīja taktiku. Izraka nezin kur no atmiņas teicienu, ko laikam esmu lasījis avīzes ikstā, kas kādreiz patika: „Mums vajadzētu brēkt! Brēkt tā, lai mūs dzird!"

Ja tas čukstētājs patiešām ir no manas gribas neatkarīgs, tad laikam viņš panāca savu. Tas notika vakar vakarā. —

Bija viens no tiem vasaras vakariem, par kuŗu varu vienmēr esmu brīnījies. Kur gan rodas tie neizskaidrojamie stari, kas ietekmē cilvēka noskaņojumu? It kā ar varu pa silto novakari nāk kaut kas netveŗams un izraisa cilvēkā neizprotamu un neloģisku smeldzi. Uzreiz pats nezini, ne kur dēties, ne ko darīt. — Pēc kaut kā cēla, nezināma sirds ilgojas, sirds ilgojas . . . Banāla, nodrāzta dziesma. Bet tādā vakarā jāatzīst, ka vārdos ir kaut kas patiess. Sen nebiju šo jūtoņu tik spilgti pārdzīvojis. Sēdēju viens pats barakas istabā. Logs bija vaļā, un vakars nāca pāri laukumam, kur ir nometnes ģimenes dārziņi. Gaiss vairs nebija svelmains, bet glāstīgs. Nenosakāma smarža viļņoja līdzi, — ne tieši puķu, ne zāles, ne siena vai zemes smarža, bet tas, ko laikam vispareizāk nosaukt gluži vienkārši par vasaras vakara dvesmu.

Un tad pakrūtē iesmeldzās dīvaini saldensūrā jūtoņa, ko nevar izskaidrot, ko nevar atvairīt.

Kamēr smeldze pamazām iesūcās manī, apkārt bija it kluss. Pats biju savā istabā viens. Kaimiņienes istabā pa kreisi bija izgājušas, radio istabā pa labi nespēlēja.

Sēdēju pie loga, ļāvu vakaram apklaut mani kā ezera ūdenim. Atcerējos lēpju lapām aizaugušu upes līci tālu prom Eiropas ziemeļaustrumos. Aizdomājos tā, ka pat izjutu mazliet sastāvējuša ūdens smaržu.

Noskaņa sašķīda, kad aiz šķirbainās sienas ievarkšķējās kaimiņienes balss:

„Mīlīt, ko nu gribi? Cepsim kartupeļus, vai ēdīsim siļķīti vien?"

Un iekāms vēl biju īsti attapies, vērās durvis, ienāca viens no četriem mūsu „vecpuišu istabas" biedriem.

„Eu!" viņš sauca. „Ko klanksti atkal viens pats un filozofē? Vai jaunu dīpīšu kalendāru domā izštudierēt?"

Man gribējās sist viņa smaidīgajā sejā.

Piecēlos, strauji krēslu atgrūzdams. Taisnā līnijā izgāju no istabas, no barakas, no nometnes, prom pa lielceļu uz švābu ciema pusi.

Soļoju tik ātri, it kā steigtos uz vilcienu.

Tikai pamazām satraukums, kas burbuļoja manī kā pārvārījies ūdens, norima, un sāku spert soļus apdomīgāk.

Saule, liela un sarkana, laidās aiz lēzenā paugura. Bet riets man nelikās skaists. Saule šķita iekaisusi kā pasaules nelabās sirdsapziņas acs.

Vēlīns putns ceļmalas pazarē skaļi izsmēja mani.

Apstājos. Putns sēdēja, skatījās manī smailu, izsmiekla pilnu knābi. Švābu putns. Stulbs un iedomīgs.

Noliecos, satvēru akmeni, atvēzējos. Tad ceļa pagriezienā aiz krūma izdzirdu gurkstošas cilvēka balsis.

Nāca divi ciema iedzīvotāji īsās ādas biksēs un jauna sieviete augstu sasukātiem matiem. Acis viņai bija izspiedušās, zilas, neizteiksmīgas kā pogas.

„Grüss' Gott," viņa teica.

Gribēju atbildēt, bet rūgtums, no jauna uzvārījies, meta burbuli. Iznāca tikai ņurdiens.

Pagriezos, gāju tālāk uz ciema pusi, dusmojos pats uz sevi par muļķīgu uzvešanos. Netiku galā ar īgnumu. Tas brieda krūtīs, spieda kā lietuvēns.

Kāds vīrs, kreklā izmeties, aiz dārza sētas laistīja tomātus. Arī man reiz bija dārzs, kur vakaros atrotītiem bikšu galiem laistīju tomātus!

Citas mājiņas priekšā jauna māte cēla gadus trīs vecu puisēnu pretim tēvam, lai novēl labu nakti.

Kāpēc karš šķīris mani no sievas un bērna?!

Kāpēc man vispār jādzīvo šai zemē, kur zemnieks pusi mūža nosēd uz vircas mucas un kļuvis tikpat stulbi iecirtīgs kā vērsis, kas riteņoto mucu velk?

Piepeši ieskanējās čukstiens:

„Vajadzētu brēkt! Brēkt tā, lai mūs dzird!"

Biju starp mēslu čupām, kas, dzelteniem salmiem izaustas, pūst ciema māju priekšā.

„Vajadzētu brēkt! Brēkt tā, lai mūs dzird!"

Visi logi ciema viesnīcas otrā stāvā bija vaļā. Spiedzīga mūzika velšus vēlās uz ielas.

„Brēkt!"

Šoreiz to neteica čukstētājs. Šoreiz to domāju es pats.

Vecāku gada gājumu švābi bija apstājušies šai ielas pusē, atgāzuši galvas un skatījās logos, aiz kuŗiem, visādi izgrozīdamies, dejoja jaunie.

„Brēkt! Brēkt par netaisnību! Par pasaules stulbumu! Brēkt, lai nedejo, kamēr pasaule deg posta ugunīs!"

Četras vecenes, izkaltušas kā zari, saburzītiem, pelēcīgi netīriem brunčiem, aizsprostoja man ceļu; matu pinekļus kamiešos atspiedušas, blenza logos; mutes ar paretiem zobiem paplestas; vienai pakaklē kākslis.

„Brēc!!"

Attapos tikai, kad biju jau abām rokām satvēris vecenes plecus, pieliecies tuvu pie neglītās sejas un nelabi, griezīgi iebrēcies.

LATVIJA ATPŪTAI
LATVIAN NEWSPAPER

Biju brēcis tik spalgi un griezīgi, ka rīkles gals iesūrkstējās.

Vecenes seja pārvērtās šausmu grimasē. Acis iepletās, it kā taisītos velties no dobumiem laukā, mute bija cieši sakļauta, un kākslis raustījās tik strauji un jocīgi, ka skaļi iesmējos.

Bija tik labi. Bija taisni tā, kā pēc īsa sāpju uzliesmojuma, kad ārsts ar spožu lanseti pārdūris augoni, strutām aiztekot, ķermeni pārskrējis īss nelabuma vājums, un var atkal uzelpot. Paliek tikai paasa, bet tīkama smeldze griezuma vietā.

Vai Tu to saproti?

Zinu, ka vācu policisti, kas mani kā ārzemnieku nogādāja uz nometni, to nespēja saprast. Liekas, ka arī nometnes komandants, kas tirdīja mani vakar pēc atvešanas un šorīt pa otram lāgam, to nesaprot. Jūtu, ka daudzi te nometnē met man apkārt līkumu.

Varbūt, ka Tu sapratīsi."

*

Vēstule darīja mani nemierīgu. Aizrakstīju pašam Sarnapam, bet reizē aizsūtīju vēstuli arī paziņam tai pašā nometnē.

Sarnaps neatbildēja, bet pēc laiciņa dabūju vēsti no paziņas.

„Redzu," viņš rakstīja, „ka jau esat informēts par to gadījumu, kad Sarnaps gluži bez iemesla, nebūdams arī iedzēries, uzbruka vecenītei ciema tirgus laukumā. Komitejā pārrunājām šo lietu. Tā kā Sarnaps arvien bijis kluss un priekšzīmīgs nometnes iemītnieks, nolēmām iztikt bez soda. Man uzdeva viņu neuzkrītoši novērot.

Pirmās dienas pēc notikuma Sarnaps gan bija itin kā uzbudināts, bet labā omā. Pēc tam viņš sāka kļūt drūms — it īpaši vakaros.

Tad notika katastrofa.

Pie mums viesojās Starpvaldību bēgļu komitejas pārstāvis, kas informācijas sapulcē stāstīja par DP izceļošanas iespējām. Viss noritēja kā parasti, drusku pastīvi un pagarlaicīgi. Pēc referāta runātājs apprasījās, vai kādam vēl kas jautājams.

Pašā zāles dibenā, kur krēsla starp solu rindām jau sarec pustumsā, piecēlās Sarnaps.

„Man ir," viņš teica.

„Lūdzu!" sacīja runātājs.

Bet Sarnaps klusēdams sāka spiesties gar citu ceļgaliem laukā no solu starpas uz vidus eju, kas šķeļ visu zāles gaŗumu.

Lēni, papēžus knaukšķinādams, viņš virzījās uz runātāja pulti.

Nevaru to īsti aprakstīt, bet viņa sejā bija kaut kāda tik cietas apņemšanās izteiksme, ka ļaudis solos, kam viņš pagāja gaŗām, apklusa un paplestām mutēm, gandrīz elpu aizturēdami, gaidīja, kamēr viņš aizkļūs līdz priekšai.

Viņš soļoja pa vidus ceļu rāmi, gandrīz svinīgi, kā procesijā. Pienāca cieši klāt runātājam, kas, jau nepacietīgs kļuvis, vērās uz viņu aiz biezu aceņu stikliem.

„Vediet mani projām!" beidzot sacīja Sarnaps.

Teiciens citos apstākļos būtu izraisījis smieklus. Bet balsij bija tik izmisīga lūguma pieskaņa, ka klusums zālē kļuva vēl taustamāks.

Referents samulsa, tvēra ar pirkstiem pie acenēm. „Kā . . ." viņš stomījās. „Kā jūs to domājat . . .?"

„Vediet mani projām!"

Sarnaps joprojām runāja rāmi, tikai mazliet paceldams balsi.

„Es jau tikko izskaidroju. Tuvākā laikā . . ." Referents atkal pieskārās aceņu ielokam.

„Vediet mani projām!" trešo reizi sacīja Sarnaps. „Ne tuvākā laikā, bet tūlīt. Man pietiek! Nevaru vairāk! Projām — tūlīt projām! — Vediet uz elli! Vienalga kur! Projām!"

„Kungs, es jūs nesaprotu . . ." iesāka referents. Nometnes komandants, no savas vietas piecēlies, piegāja Sarnapam, aizkāra viņa elkoni, paklusi pārmezdams, sacīja:

„Sarnapa kungs!"

Jānis Sarnaps pēkšņi ar strauju vēzienu atsvieda komandanta plaukstu no sava elkoņa, it kā izbaiļu pilnām acīm ātri paverās apkārt, tad zibenīgi savus pirkstus svešā referenta svārka atlokos iekrampējis un tuvu tā briļļainai sejai pieliecies, šņāca:

„Projām! Saproti!? Projām!"

Pārsteigtais Starpvaldību bēgļu komitejas pārstāvis rāvās atpakaļ. Gāzās ūdens glāze.

Komandants un vēl divi vīri no pirmās rindas reizē satvēra Sarnapu aiz rokas un abiem pleciem.

Viņš, nemaz nepretodamies, ļāva izvest sevi aiz durvīm.

Tikai vienreiz viņš skumji teica: „Es viņam nebūtu sitis."

Viņš nerunāja un nekādi nepretojās arī, kad viņu pa nakti ievietoja nometnes aresta telpās, nedz arī, kad šorīt viņu aizveda uz slimnīcas nervu nodaļu."

Aforismi

Patiesība allaž jāatkārto vēl un vēl, jo arī aplamo mums visapkārt sprediķo vienmēr no jauna, pie tam nevis atsevišķi cilvēki, bet masa.

Johans Volfgangs Gēte

*

Nav iespējams nest cauri pūlim patiesības lāpu, neapsvilinot kādam bārdu.

Georgs Kristofs Lichtenbergs

*

Šķiet, ka cilvēki ieguvuši valodu nevis, lai noslēptu savas domas (kā to izteicis Taleirāns un pirms viņa Jongs), bet gan, lai noslēptu, ka tiem nekādu domu nav.

Sērens Kirkegārds

*

Brīvība ir — tiesības ievēlēt ļaudis, kas jums uzlick ierobežojumus.

„Dublin Opinion"

*

„Slavenība" ir persona, kas visu mūžu strādā, lai kļūtu tik slavena, ka to visi pazīst, un pēc tam staigā apkārt tumšās acenēs, lai neviens viņu nepazītu.

Lords Vilsoris

*

Vienā svarīgā lietā tukša galva atšķiras no tukša spaiņa: jo tukšāka galva, jo grūtāk kaut ko tajā dabūt iekšā.

Kliftons Reinoldss

SIEVIETES RADĪŠANA

Indu leģenda

Kad Parabrams, kā indu teikās dēvē pasaules radītāju, gribēja radīt sievieti, viņš pārsteigts ieraudzīja, ka, radot vīrieti, viņš jau izlietojis visu cilvēku radīšanai domāto materiālu. Pārdomājis viņš stājās pie darba: paņēma mirdzoša mēneša apaļumu, čūskas lokanību, staipekņu graciozās līnijas, vieglo apšu lapu drebēšanu, puķu samtaino maigumu, putnu spalvu vieglumu, baloža nevainīgo skatienu, saules staru spožumu, skrejoša mākoņa asaras, vēja nepastāvību, zaķa bailīgumu, pāva uzpūtību, dārgakmeņa cietumu, medus saldumu, tīģera plēsīgumu, uguns karstumu, ledus aukstumu, papagaiļa pļāpīgumu, kaķa viltību un atriebību. Visu to Parabrams sajauca, no šīs masas izveidoja sievieti un atdeva to vīrietim par viņa dzīves pavadoni.

Ar Parabrama dāvāto sievu nedēļu kopā nodzīvojis, vīrietis ieradās pie Radītāja un teica:

„Kungs! Radījums, ko tu man par sievu esi devis, sarūgtina manu dzīvi. Viņa pastāvīgi pļāpā un pilnīgi padarījusi mani par savu vergu. Viņa arī vienmēr par visu gaužas. Es tevi lūdzu, atpestī mani no viņas, es nevaru ar viņu kopā dzīvot."

Parabrams paņēma savu neizdevušos radījumu atpakaļ. Bet pēc nedēļas vīrietis atkal ieradās pie Radītāja.

„Ak, Kungs," viņš teica, savu vainu nožēlodams, „no tā brīža, kamēr no sievas esmu šķirts, jūtos ļoti nelaimīgs un vientuļš. Dzīve šķiet tukša un garlaicīga. Atminos, ka sieva ne tikai pļāpāja, gaudās un vaidēja, bet arī dziedāja medainā balsī un mani mīļi glāstīja. Ja es nevaru dabūt viņu atpakaļ, tad nevēlos arī pats ilgāk dzīvot."

Lēnprātīgais Radītājs apžēlojās par nelaimīgo un atdeva viņam sievu.

Bet nepagāja ne trīs dienas, kad viņa priekšā atkal nostājās vīrietis un žēlojās:

„Ak, Kungs! Pats nezinu, kā tas noticis, bet esmu pilnīgi pārliecinājies, ka sieva sagādā man vairāk rūpju un nepatikšanu nekā prieka."

„Nepateicīgais!" izsaucās sadusmotais Parabrams. „Ej un izlīgsti pats ar viņu. Es vairs jūs neizšķiršu. Tu saki, ka nevari ar viņu sadzīvot, — tad no šī brīža tu nevarēsi arī bez viņas iztikt."

No tā laika vīrieši tiešām nevar iztikt bez šī Parabrama radījuma.

Rt

„Es padodos!"

Amerikāņu žurnāls „Omnibook" rakstā par žurnālu redaktoru darba grūtumiem un anekdotiskiem notikumiem, starp citu, pastāsta sekojošo atgadījumu no kāda žurnāla ekspedīcijas vadītāja darba gaitām.

Ar lieliem izdevumiem ekspedīcijas vadītājs bija licis uzņēmumā uzstādīt jaunu mašīnu, kas automatiski izšķiroja visu to abonentu adrešu iespiežamās plates, kuŗiem abonements izbeidzās pēc 5—6 nedēļām, un tāpat automatiski iespieda šo abonentu vārdus un adreses uz iepriekš sagatavotiem vēstuļu formulāriem. Tajās abonentus brīdināja, lūdzot laikus atjaunot abonementa maksu. Sarežģītā mašīna bez tam pati salocīja un aizlīmēja šos paziņojumus, uzspiežot arī automatiskā pasta apmaksas aparāta zīmogu, kādu mēdz lietot lielas firmas ar lielu izsūtāmo pastu. Ekspedīcijas direktors pats bija tik lepns uz šo mašīnu, ka publicēja garāku rakstu par to, slavēdams sabiedrību, kas mašīnu bija konstruējusi un laidusi tirgū.

Nelaimīgā kārtā tomēr mašīna pagājušajā vasarā kādu dienu sabojājās. Iekāms bojājumu pamanīja, kāds pārsteigts farmeris Montanas štatā saņēma 11.834 vēstules, kuŗās viņu mudināja piesūtīt naudu jaunam abonementam. Vietējam pastmeistaram bija pat jānoīrē smagais auto, lai visu pastu nogādātu adresātam. Kad farmeris bija paspējis izrakties no vēstuļu kaudzes un attapties, viņš uzrakstīja vēstuli žurnāla ekspedīcijai: „Es padodos! Reizē ar šo nosūtu čeku par 5 dolariem mana abonementa atjaunošanai."

Suns, kas koda cilvēkiem

Džēms Terbers

LEONĪDA OZOLIŅA ZĪMĒJUMI

Protams, varbūt nevajadzētu dzīvē turēt tik daudz suņu, kā es to esmu darījis; bet visumā tie man sagādājuši vairāk prieka nekā rūpju — atskaitot vienu, Ērdales terjeru, sauktu Mugss. Mugss man sagādāja vairāk nepatikšanu nekā visi pārējie 54 vai 55 kopā. Patiesībā šo nepatikšanu sākums bija jau tad, kad Dženija, skotu terjers, drēbju skapī kādā Ņujorkas nama ceturtā stāva dzīvoklī bija laidusi pasaulē sešus mazuļus un pēc tam spītīgi pastāvēja uz pastaigu, lai tad, gluži negaidot, taisni Vienpadsmitās ielas un Piektās avenijas stūrī laistu pasaulē pēdējo — septīto.

Ērdalis tomēr, kā jau teicu, bija ļaunākais no suņiem, kādi man bijuši. Viņš patiesībā nemaz nebija mans suns, bet kad es reiz atgriezos mājās no vasaras brīvdienām, starplaikā viņu bija nopircis mans brālis Rojs. Mugss bija liels kustonis, neaprēķināms un vienmēr rīkojās, it kā nepiederētu pie ģimenes. Labāk tomēr bija, ja piederēja ģimenei, jo Mugss ģimenes locekļus nekoda tik bieži kā svešos. Tomēr visu to gadu laikā, kamēr viņš mums bija, viņš paguva iekost mums visiem, izņemot māti. Vienreiz viņš tvēra pat pēc viņas, tomēr kļūdījās. Tas bija mēnesī, kad pie mums pēkšņi parādījās peles un Mugss atteicās pret tām kaut ko iesākt. Nekad vēl nevienam nav bijušas tādas peles kā mums toreiz. Tās izturējās kā īsti klēpja kustonīši, gandrīz tā, it kā kāds būtu tās dresējis. Tās bija tik paļāvīgas, ka mana māte kādā vakarā, kad viņa gaidīja viesus, virtuvē uz grīdas novietoja lielāku skaitu trauciņu ar barību, lai peles būtu pabarotas un nenāktu ēdamtelpā. Mugss uzturējās laukā virtuvē pie pelēm, gulēja un pie sevis ņurdēja ne peļu dēļ, bet gan to daudzo ļaužu dēļ, kas sēdēja blakus istabā un ko viņš labprāt gribētu dabūt savos nagos. Reiz virtuvē ienāca māte, lai redzētu, vai viss kārtībā. Viss bija vislabākā kārtībā, bet viņa kļuva nikna, kad redzēja, ka Mugss gulēja, pilnīgi nelikdamies zinis par pelēm; tās pastaigājās taisni gar viņa degunu. Māte viņam vienreiz ievilka, un viņš tvēra pēc tās, bet aizlēca mazliet garām. Māte teica, ka viņam tūlīt pēc tam esot kļuvis žēl. Viņam vispār aizvien kļūstot žēl, ja viņš kādam kodis, teica māte, bet mēs nekad neizpratām, kādēļ viņa tā domāja. No Mugsa izturēšanās to nevarēja secināt.

Ziemsvētkos māte mēdza sūtīt kārbu saldumu visiem, ko Mugss bija sakodis. Sarakstā parasti bija četrdesmit un vairāk vārdu. Neviens nevarēja saprast, kādēļ mēs suni nelikvidējām, un arī man pašam tas pilnīgi neskaidrs, — mēs viņu vienkārši paturējām. Es pieņemu, ka viens vai divi cilvēki mēģinājuši Mugsu noindēt — viņš šad tad izturējās it kā būtu saindēts — un kādreiz vecais majors Doberlijs Vestbroda ielā pie Senekas viesnīcas izšāva uz viņu no savas dienesta pistoles; bet Mugss sadzīvoja gandrīz līdz 11 gadu vecu-

mam, un pat tad, kad viņš gandrīz vairs nespēja paskriet, viņš iekoda kādam kongresa delegātam, kas kārtoja dienesta lietas pie mana tēva. Mana māte nekad nav varējusi ciest šo parlamentārieti — viņa teica, ka tā horoskops pierādot, ka viņam nevarot uzticēties: viņš bija dzimis Saturnā, kad mēness bija Jaunavas zīmē, — bet tomēr viņa sūtīja tam Ziemsvētkos saldumu kārbu. Majors to atsūtīja atpakaļ, varbūt tādēļ, ka turēja to par joku. Māte tad centās sevi pārliecināt, ka varbūt bija taisni labi, ka Mugss viņam iekoda, kaut arī tēvs ar to zaudēja svarīgus sakarus. „Ar šādu vīru es negribētu būt nekādos sakaros," māte teica, „Mugss lasa viņa dvēselē kā atvērtā grāmatā."

Mugsa barošanā mēs nomainījām viens otru, lai visi būtu ar viņu labās attiecībās, bet arī tas maz līdzēja. Viņš vispār nekad nebija miermīlīgs, pat pēc ēšanas nē. Neviens skaidri nevarēja pateikt, kas ar viņu notika. Par kaut ko viņš pēkšņi kļuva nikns, parasti agri rītos. Arī Rojs no rītiem nejutās visai labi, it īpaši pirms brokastīm. Reiz viņš nonāca lejā un redzēja, ka Mugss tīrā priekā pēc bija apēdis viņa rīta laikrakstus. Rojs meta viņam ar apelsīnu un tūlīt uzlēca uz ēdamgalda, sajaucot bļodas un sidraba traukus un izlaistot kafiju. Mugsa pirmais brīvais lēciens aizvieda viņu slīpi pāri visam galdam un cauri misiņa režģiem gāzes krāsniņas priekšā. Bet tai pat mirklī viņš atkal bija uz kājām. Beidzot viņam izdevās Roju sasniegt un diezgan nejauki iekost kājā. Ar to lieta viņam bija izbeigta. Viņš aizvien šādās reizēs koda tikai vienu reizi, un māte to izlietāja par argumentu savā labā, viņa teica, Mugsam esot impulsīva daba, bet viņš atkal ātri visu aizmirstot. Māte viņu vispār aizvien aizstāvēja. Man šķiet, ka Mugss bija viņas vājība, jo viņš pie mums nevarēja iejusties. Viņš nav robusts, viņa teica līdzjūtīgi, bet tas nebija gluži pareizi. Var jau būt, ka viņš nejutās īsti labi — bet katrā ziņā viņš bija ļoti stiprs.

Reiz mana māte apmeklēja Čitentona viesnīcā kādu dvēseles pētnieci, [illegible] lā-ja par harmonisiem viļņojumiem, [illegible] jautāja, vai šādus viļņojumus varētu radīt arī suņi. „Runa ir par lielu, gaiši brūnu ērdali," viņa paskaidroja. Kundze teica, ka viņa vēl nekad neesot pētījusi suni, bet viņa deva padomu stingri koncentrēties domai — suns nekodīs un nekodis. Māte nākošā rītā taisni bija koncentrējusies šai domai, kad Mugss iekoda ledus iznēsātājam, bet māte vainu uzvēla pēdējam. „Ja jūs neiedomātos, ka viņš jūs kodīs, tad viņš jums arī nekostu," māte viņam paskaidroja. Ledus iznēsātājs atstāja māju pilns bezgala neharmonisku viļņojumu.

Kādu rītu, kad Mugss man atkal bija iekodis — vienkārši tā garām ejot — es ātri pasteidzos, satvēru viņu aiz īsās astes un pacēlu gaisā. Tas bija ārprāts, ko es darīju. Kad es vēl pirms pusgada biju pie mātes, viņa teica, ka nezinot, kas mani toreiz esot pārņēmis. Es pats arī zinu vienīgi, ka nevaldīju pār sevi. Kamēr es suni turēju gaisā un nelaidu pie zemes, viņš mani nevarēja satvert. Mugss locījās un, nepārtraukti ņurdot, izskatījās tik mežonīgs, ka sapratu, ilgi es viņu tā nevarēšu turēt. Tā es iznesu viņu virtuvē un nometu uz grīdas. Es paspēju taisni vēl aiz sevis aizvērt durvis, kad viņš jau lēca pret tām. Bet es biju aizmirsis virtuves kāpnes. Mugss nu skrēja pa tām otrajā stāvā, pa priekšējām atkal lejā un dzīvojamā istabā mani noķēra. Es vēl paspēju uzrāpties uz kamīna dzegas, bet tā padevās, un kopā ar mani nogāzās liels marmora pulkstenis un daudzas vāzes. Troksnis radīja Mugsā tādas bailes, ka viņš bija pazudis, kad es atkal piecēlos. Kaut arī saucām un svilpām pēc viņa, mēs viņu nekur nevarējām atrast, līdz pēc vakariņām viesos atnāca vecā Detveilera kundze. Mugss viņai nekad nebija iekodis, un viņa tagad ienāca dzīvojamā istabā tādēļ, ka mēs apgalvojām, ka Mugss pazudis. Viņa vēl nebija nosēdusies, kad, murmojot un ņurdot un nagiem grīdu skrāpējot, no mazā dīvāna apakšas izlīda Mugss, kas tur visu laiku bija slēpies. Viņš atkal viņai iekoda. Māte pārbaudīja kodumu, uzlika arniku un paskaidroja Detveilera kundzei, ka esot tikai viegla skramba. „Viņš tikai mazliet tika jums klāt," viņa teica. Tomēr Detveilera kundze mūs atstāja ļoti nedraudzīgā noskaņojumā.

Daļa ļaužu gāja mūsu suņa dēļ uz policiju, bet tēvs tai laikā bija pilsētas ierēdnis un ar policiju labi sapratās. Nevērojot to, pāris reizes atnāca policisti — reiz, kad Mugss iekoda Rufus Sturtevanta kundzei, un otro, kad upuris bija vicegubernātors Maloijs. Bet māte teica policistiem, ka vainīgie bijuši paši sakostie un ne Mugss. „Kad viņš kādam uzbrūk, tie tūlīt kliedz, un tas viņu uztrauc." Policisti domāja, ka būtu ieteicams suni turēt pie saites, bet māte teica, ka viņš šo kaunu nepanestu un vairs neēstu, ja viņam pieliktu saiti.

Mugsa ēšana bija neparasts skats. Tā kā viņš mēdza kost katram, kas kaut ko nolika uz grīdas, mēs viņa šķīvi novietojām uz vecā virtuves galda un pie tā solu. Mugss uzkāpa uz sola un ēda. Es atceros, ka manas mātes tēvocis Horatio nevarēja savaldīt savu sašutumu, kad redzēja, ka mēs atļāvām mūsu sunim ēst no galda un neuzdrošinājāmies nolikt šķīvi uz grīdas. Viņš teica, ka neesot tāda suņa, no kā viņam būtu bailes. Lai mēs dodot šķīvi viņam, viņš to nolikšot uz grīdas. „Gādājiet viņu šurp," viņš sauca, „gādājiet viņu tūlīt šurp. Es viņu barošu — uz grīdas." Rojs viņam labprāt šo izdevību būtu sagādājis, bet tēvs par to negribēja neko dzirdēt un teica, ka Mugss esot jau pabarots. „Es viņu barošu vēlreiz," sauca tēvocis Horatio, un vajadzēja daudz pūļu, lai viņu nomierinātu.

Savā pēdējā gadā Mugss gandrīz visu laiku pavadīja ārpus mājas. Kaut kādu iemeslu dēļ viņš negribēja palikt mājās — varbūt tādēļ, ka tā slēpa daudz netīkamu atmiņu. Katrā ziņā bija grūti dabūt viņu iekšā, un tādēļ atkritumu vedējs, ledus piegādātājs un veļas iznēsātājs neuzdrošinājās parādīties mūsu mājas tuvumā. Atkritumu tvertni mums vajadzēja aizgādāt līdz stūrim, veļu vajadzēja pašiem aiznest un atkal pārnest, un ledus piegādātāju vajadzēja iet satikt veselu kvartālu tālāk. Kad tas tā kādu laiku bija gājis, mēs atradām lielisku metodi, lai dabūtu Mugsu iekšā un tur ieslēgtu, līdz bija uzņemts gāzes patēriņš vai nokārtots kas cits. Mugsam bija bailes tikai no viena — no negaisa. Pērkons un zibens padarīja viņu aiz bailēm pusdzīvu (man liekas, viņš to uzskatīja par negaisu, kad toreiz nogāzās kamīna dzega), tad viņš ieskrēja mājā un palīda zem gultas vai paslēpās drēbju skapī. Mēs pagatavojām no gara skārda gabala ar koka rokturi galā pērkona mašīnu. Tā radīja troksni, kas līdzinājās pērkonam, un māte mēdza to pamatīgi kratīt, ja viņa gribēja dabūt Mugsu iekšā. Man liekas, tas bija sarežģītākais paņēmiens, kāds jebkad mājas miera saglabāšanai izdomāts.

Dažus mēnešus pirms nāves Mugsam sāka rādīties savādi tēli. Viņš mēdza lēnām piecelties no zemes un stīvām kājām, dobji ņurdēdams, kustēties uz kaut ko neeksistējošu. Kādreiz šis „kaut kas" atradās tikai mazliet pa labi vai kreisi no kāda apmeklētāja. Tā reiz slotu pārdevēju pārņēma histēriska lēkme. Mugss ienāca istabā kā Hamlets aiz sava tēva gara. Viņa acis bija vērstas uz kādu punktu tieši pa kreisi no pārdevēja. Pēdējais palika stāvot, līdz Mugss viņam pienāca līdz trīs soļiem, tad viņš sāka kliegt. Mugss sevī noņurdēja un iegriezās gaitenī, bet vīrs turpināja kliegt. Man liekas, ka mātei vajadzēja uzliet viņam krūzi auksta ūdens, pirms viņš pārstāja. To viņa vienmēr darīja, kad gribēja izbeigt kaušanos starp mums — zēniem.

Mugss nomira gluži negaidot kādā naktī. Māte viņu labprāt būtu apglabājusi ģimenes kapos, zem marmora plāksnes, kurā vajadzētu būt uzrakstam „Un eņģeļu pulki dzied tavai dusai," bet mums tomēr izdevās viņu pārliecināt, ka tas nav likumīgi.

Beidzot mēs uz viņa kapa kādā klusā ielā novietojām gludu dēlīti. Uz tā es ar ķīmisko zīmuli uzrakstīju: „Cave canem!" un mātei patika latīņu uzraksta vienkāršā klasiskā cienība.

Vai jūs esat bailīgi?

Amerikāņu žurnāli un laikraksti bieži mēdz ievietot dažādus psichologiskus un līdzīgus uzdevumus lasītājiem, sauktus par „kviziem". Tie, būdami laika kavēklis, palaikam tomēr pieskaras arī dažam nopietnam jautājumam, cenšoties sagādāt lasītājam paškontroles iespējas, piemēram, pārbaudot savas faktu zināšanas vienā vai otrā nozarē vai rakstura iezīmes. Sniedzam šeit 18 jautājumus, uz kuriem godīgi atbildot pašam sev, lasītājam varētu rasties skaidrāks spriedums par to, vai viņš būtu pēc dabas uzskatāms par vairāk vai mazāk bailīgu cilvēku.

1. Vai jūtaties neomulīgi, atrazdamies mājās vieni? Jā vai nē?
2. Vai jums sagādā rūpes doma, ka jūs varētu palikt pasaulē viens vai viena bez ģimenes un draugiem? Jā vai nē?
3. Vai jums ir bailes, ka jūs sabiedrībā varētu izdarīt uzvedības kļūdas un izblamēties?
4. Vai jūs izvairāties klaji pateikt savas domas aiz rūpēm, ka varētu kādu ar to apvainot?
5. Vai jums ir bažas, ka jūs varētu parādīt nespēju lietās, kuru izkārtošanu no jums sagaida?
6. Vai jūs izvairāties izšķirties un pieņemt lēmumus aiz bailēm, ka tie varētu būt aplami?
7. Vai jūs dažreiz vēlētos skaidri zināt, ka esat garīgi pilnīgi normāls un vesels cilvēks?
8. Vai esat norūpējušies par varbūtību, ka varētu zaudēt darbu?
9. Vai jums ir bailes tumsā palikt vienatnē?
10. Vai jums rodas baiļu sajūta, ja jāraugās lejā no augstas vietas?
11. Vai jums ir bailes lidot lidmašīnā?
12. Vai jūs iztrūkstaties no pērkona un zibens?
13. Vai esat kādreiz bažījušies, ka jūs varētu iekļūt ugunsgrēkā?
14. Vai kļūstat nervozi, braucot sevišķi ātrā vilcienā?
15. Vai jums kādreiz bijusi sajūta, ka jūs novēro?
16. Vai jums ir bailes, ka jūs aiz kļūdas varētu apvainot kādā noziegumā?
17. Vai jums ir bailes, ka jūs varētu pazaudēt naudu vai svarīgus dokumentus?
18. Vai jūs izvairāties no ļaužu pūļiem un burzmas aiz bailēm, ka jūs varētu nospiest?

Pirmajiem četriem taujājumiem tā paskaidro „kviza" autori, esot sakars ar baiļu sajūtām, kas varētu būt nostiprinājušās jau bērnībā, baidoties no vecāku mīlestības un atbalsta zaudēšanas, bet devītajam ar pārdzīvojumiem bērnībā, saņemot par sodu ieslodzīšanu tumšā istabā.

Atbildot atklāti un godīgi uz visiem jautājumiem ar „jā" vai „nē", pēc tam jāskaita „nē" atbildes, lai varētu apmēram gūt nojēgu, kādā mērā atbildētājs ir brīvs no baiļu sajūtām vai arī šo sajūtu varā. Vidējs rezultāts ir 10 negātīvas atbildes. Ja jums iznāk ap 15 „nē", varat sevi, ja gribat, uzskatīt par diezgan immūnu pret slepenām bailēm. Ja uz kādu jautājumu grūti atbildēt ar skaidru „jā" vai „nē", tad var pieskaitīt pa puspunktam vienā un otrā pusē.

Šis un tas par šo un to

PAR TRŪKUMIEM PADOMJU AUGSTSKOLĀS sūdzējies izglītības ministrs Kaftanovs. Daļa studentu esot nedisciplinēti, apatiski un izrādot piekrišanu rietumu pilsoniskā nacionālisma tendencēm. Charkovā vairāki profesori esot slavējuši amerikāņu, japāņu un vācu lokomotīves, kaut gan labākās un modernākās lokomotīves būvējot Padomju Savienībā. Pavisam ļauns esot stāvoklis Kijevas teātra institūtā, kur 80 proc. studentu neesot izturējuši pārbaudījumus marksismā un ļeņinismā.

METALLA VIRPAS 1860. g., apstrādājot dzelzi, spēja vienā stundā pārvērst skaidās augstākais 5 kg dzelzs. Ap 1920. g. virpošanas technika bija tik tālu uzlabota, ka viena virpa varēja „ražot" stundā 30 kg skaidu, bet tagad, lietojot augstvērtīgus instrumentu tēraudus, iespējams iegūt jau krietni vairāk par 100 kg skaidu stundā.

KĀDS AMERIKĀŅU KARAVĪRS Bavārijā piedalījās katoļu baznīcas svētkos. Kad viņš pēc tā sauktā „upuru gājiena" stāvēja altāra priekšā un meklēja pa kabatām kādu naudas gabalu, ko uzlikt uz upuru trauka, kabatā neatradās ne pliks vārdiņš. Pēkšņi karavīra seja atmirdzēja priekā — viņš izvilka paciņu „Česterfīlda" un nevilcinādamies uzlika to uz šķīvja. ab

PĒTNIECĪBAS INSTITŪTS Gracā, Austrijā, noskaidrojis, ka 1 stunda grīdas vaskošanas darba atbilst gandrīz 1,25 kub. m grants pārbēršanai par metru; 1 stundu mazgāt grīdu ir vairāk nekā iekraut 1 tonnu ogļu 1,5 m augstā vagonā; 1 stunda pie veļas baļļas, beržot veļu uz dēļa, nozīmē to pašu, ko 3/4 stundas no vietas zāģēt 30 cm resnus malkas klučus; 1 stundas darbs ar šujammašīnu līdzinās 54 minūtēm vidēji smaga lauku darba vai 1 stundai un 27 minūtēm mašīnrakstītājas darba. Gala rezultātā institūta lietpratēji atzinuši, ka 10 un vairāk stundu ilgais namamātes dienas darbs caurmērā prasa tikpat lielu piepūli, kāda vajadzīga smilšu racējam vai lokomotīves kurinātājam. ab

NO DARBA ATLAISTS Minchenes radiofona mašīnists, kas pašā Jaungada naktī pirms pl. 12 bijis izslēdzis visas radio stacijas apgaismošanu, pārtraukdams raidījumu, jo straujais slodzes samazinājums elektrības tīklā iedarbinājis automatisko izslēdzēju. Vainīgais atklāts tikai garākā izmeklēšanā. Mašīnists paskaidrojis, ka gribējis uz Jaungada sagaidīšanu palaist „mazu joku".

KURINĀMĀ TRŪKUMA DĒĻ Tokijas kapsētās sāka pazust koka kapu zīmes. Beidzot pilsētas iestādes izlika kapsētās dēļus ar uzrakstiem, kuros brīdināja zagļus no „debesu soda". Zagļi nozaga arī šos uzrakstu dēļus.

AR MIKROBIEM UN BACIĻIEM gleznotas gleznas bija redzamas angļu ārstu-mākslinieku sabiedrības izstādē Londonā. Divu šādu gleznu autors bija penicilīna atradējs un Nobela prēmijas laureāts profesors Aleksandrs Flemmings.

APTAUJĀ par to, kas vieglāk audzināmi — zēni vai meitenes, amerikāņu Gallupa institūta iztaujātie atbildēja šādi: 24 proc. atzina zēnus par vieglāk audzināmiem, 27 proc. meitenes, 26 proc. atzina, ka neesot starpības, bet 23 proc. atturējās izteikties.

700 VĀCU MISIONĀRU joprojām darbojas dažādās ārvalstīs. Viņus līdz ar ģimenēm apgādā galvenokārt ārzemju misiones organizācijas.

Krustvārdu mīkla

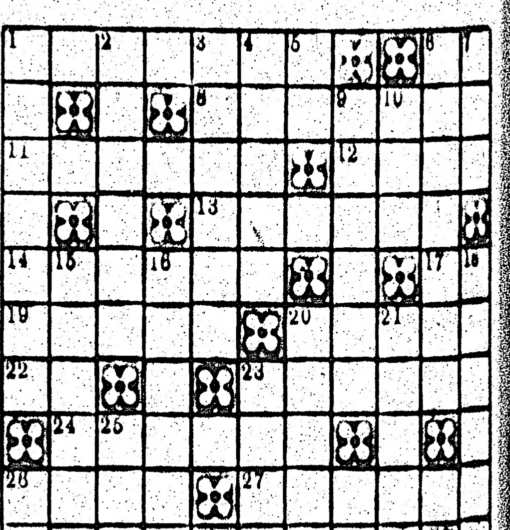

Līmeniski: 1. Latviešu dzejnieks. 6. Upe Itālijā. 8. „Iesēdināt". 11. Apģērba gabali. 12. Mūzikas instruments. 13. Laicīgu baudu nīdēji. 14. Putni. 17. Elements. 19. Duramie. 20. Rotaļlieta. 22. Pazīstams saīsinājums. 23. Kāpināta izteiksme. 24. Makšķerēšanas piederumi. 26. Telpas apzīmējums. 27. Psīchiska parādība. 28. Francijas novads. 30. Elements. 31. Jaunākie.

Stateniski: 1. Latviešu rakstnieks. 2. Tieva kārts. 3. Tauta. 4. Puķes. 5. Elements. 6. Atēniešu valstsvīrs. 7. Darba rīks. 9. Sportot. 10. Saiņot. 15. Rāmis. 16. Pakavēt laiku. 18. Resnie gali. 20. DP nometnes „trotuāri". 21. Brigaderes lugas varone. 23. Ne bieza. 25. Pagasts Latvijā. 26. Slimība. 29. Apkārt.

IEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Diks. 4. Pātaga. 8. Nekad. 9. Rauna. 10. Lafete. 11. Tikai. 12. Tiso. 14. UNESCO. 17. Ronis. 19. Lirika. 21. Tara. 24. Edžus. 25. Bezmaz. 26. Svita. 27. Nitēt. 28. Skapis. 29. Sēre. — **Stateniski:** 1. Derēt. 2. Knuts. 3. Seniori. 4. Palaunadzis. 5. Ādaiņi. 6. Aruna. 7. Alepo. 13. Īri. 15. Estuves. 16. Cer. 18. Okeani. 19. Lubas. 20. Rēzna. 22. Asite. 23. Agave.

Kas par daudz, tas par daudz

Braunu ģimene beidzot bija laimīga: tai bija izdevies atrast jaunu virtuveni — tīrīgu, saprātīgu un strādīgu meitu. Arī savu darbu tā prata labi, un viss likās vislabākā kārtībā, līdz kādu dienu jaunā kalpone paziņoja, ka viņai jāatstāj darbs, jo viņa gaidot bērnu. Tik spējīgu darbinieci Brauni necerēja vairs otrreiz sadzīt, tādēļ, pēc lietas pārspriešanas, nolēma kalpones bērnu adoptēt.

Kādu gadu tiešām viss gāja kā pa diedziņu, kamēr kalpone atkal ziņoja, ka viņai jāatstāj darbs. Vaina — tā pati. Brauni atkal lauzīja galvu, līdz beidzot nolēma adoptēt arī otro bērnu, lai tikai nezaudētu vērtīgo mājas balstu.

Bet pēc pusgada kalpone atkal stingri paziņoja, ka šoreiz viņa no tiesas iešot projām.

„Ko, vai tiešām atkal tā pati vaina — tas taču nevar būt?" iztrūkusies un izbrīnījusies vaicāja namamāte.

„Nē, kundze," atbildēja kalpone, „bet tik lielai ģimenei es nudien vairs ilgāk negribu strādāt."

LATVIJA
Latvian Newspaper
Published twice weekly. Authorized by EUCOM HQ. Civil Affairs Division 14-th July 1947. AG 383. 7 GEC-AGO. Editor: Kārlis Rabācs. Printer: „Schwäbische Volksblatt" Günzburg/Donau Bürgermeister — Landmannplatz 2. Population to be served: 20.000.

Beneš[s] pie[...]

Par g[...] „tautas rep[...]

Čechoslovakijā [...] plīvos ka[...]

Francija jūtas apdrau[...] Negātīvas atbalsis [...]

BAŽAS PAR BENEŠA UN MASAR[...]

Mazais cilvēk[s ...]

Dažas vienkāršas lietas ar s[...]

VĒSTULE LATVIJAI NO [...]